

RP 80/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Utbildningsstyrelsen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Utbildningsstyrelsen. Den nuvarande Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO sammanslås till ett nytt ämbetsverk som ska sköta de uppgifter som för närvarande hör till Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete. I ett läge där verksamhetsmiljön förändras, kan ämbetsverket därmed fördela sina resurser flexibelt och även ta emot nya uppgifter.

Personalen övergår till det nya ämbetsverket och anställningsförhållandet för personalen vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete ändras från arbetsavtalsförhållande till tjänsteförhållande.

Genom att grunda det nya ämbetsverket möjliggörs ett bättre tillvaratagande av de styrkor och kompetensområden Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete besitter samt verksamhetens kontinuitet i ett läge där finansieringen minskar avsevärt för bägge ämbetsverkens del. Propositionen är ett led i reformen av statens centralförvaltning.

Det nya ämbetsverket ska enligt förslaget heta Utbildningsstyrelsen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÅN MOTIVERING.....	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE.....	4
2.1 Utbildningsstyrelsen.....	4
Om inrättandet och uppgifterna.....	4
Utbildning som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.....	5
Annan verksamhet som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.....	9
Organisation.....	12
Personal.....	13
Finansiering och styrning.....	14
2.2 Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO.....	15
Om inrättandet och uppgifterna.....	15
Om CIMO:s verksamhetsområde.....	16
Lagstiftning.....	17
Organisation.....	18
Personal.....	19
Finansiering.....	20
Styrning.....	20
2.3 Ämbetsverkens ekonomiska situation.....	21
2.4 Internationell jämförelse.....	21
Sverige.....	21
Danmark.....	22
Nederländerna.....	22
2.5 Bedömning av nuläget.....	24
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	26
3.1 Målsättning.....	26
3.2 Alternativ.....	27
3.3 De viktigaste förslagen.....	27
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER.....	28
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	28
4.2 Samhälleliga konsekvenser.....	29
4.3 Konsekvenser för personalen.....	30
Övriga arrangemang angående personalen.....	31
Jämställdhet mellan könen.....	32
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....	32
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial.....	32
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	35
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	36
DETALJMOTIVERING.....	37
1 LAGFÖRSLAG.....	37
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER.....	43
3 IKRAFTTRÄDANDE.....	43
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING.....	43
LAGFÖRSLAG.....	44
Lag om Utbildningsstyrelsen.....	44
BILAGA.....	48
FÖRORDNINGSUTKAST.....	48

RP 80/2016 rd

Statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen48

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO är centrala ämbetsverk på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Enligt lagen om utbildningsstyrelsen (182/1991) handhar ämbetsverket utvecklings- och förvaltningsuppgifter inom utbildningen och småbarnspedagogiken. Utbildningsstyrelsen har till uppgift att svara för utvecklandet av utbildningen och småbarnspedagogiken inom sitt verksamhetsområde, främja uppnåendet av goda resultat i utbildningen och småbarnspedagogiken och följa hur dessa ordnas. Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde omfattar småbarnspedagogik samt utbildning från förskoleundervisningen till gymnasieutbildning och yrkesutbildning på andra stadiet samt fritt bildningsarbete och grundläggande konstundervisning. Därtill omfattar Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde och uppgifter många uppgifter med anknytning till den gemensamma ansökan och antagningen av studerande samt förändring av register i fråga om dessa, språk- och translatorsexamina samt erkännandet och jämförandet av examina. Om Utbildningsstyrelsens uppgifter föreskrivs i flera lagar, varav en del även gäller högskolorna. Utbildningsstyrelsen har ansvarat för uppgifterna som sakkunnigämbetsverk inom småbarnspedagogiken sedan den 1 augusti 2015.

Enligt lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO (951/2008) ska ämbetsverket främja internationell mobilitet och internationellt samarbete och genomföra program som stöder detta och handha användningen av finansieringsinstrument som hör till dessa. CIMO:s verksamhetsområde i fråga om internationaliseringen omfattar undervisning, forskning, arbetsliv, kultur och ungdomsarbete och centret ska verka i samarbete med sådana nationella och internationella myndigheter, läroanstalter och högskolor, organisationer och andra samfund som sköter och finansierar verksamhet som anknyter till CIMO:s uppgifter.

2 Nuläge

2.1 Utbildningsstyrelsen

Om inrättandet och uppgifterna

Genom lagen om utbildningsstyrelsen (182/1991) upphävdes lagen om yrkesutbildningsstyrelsen och distriktsförvaltningen under den (488/1987) samt lagen om skolstyrelsen och denna underställd distriktsförvaltning (534/1968). Utbildningen som hörde till yrkesutbildningsstyrelsens och skolstyrelsens förvaltning överfördes till det nya centrala ämbetsverket Utbildningsstyrelsen, som inledde sin verksamhet den 1 april 1991. Utbildningsstyrelsens föregångare Skolstyrelsen hade en lång historia som ämbetsverk eftersom den ursprungligen grundades år 1869 som Överstyrelsen för skolväsendet. Yrkesutbildningsstyrelsen grundades 1966 när yrkesutbildningen som tidigare var underställd olika sektorministerier samlades på undervisningsministeriets förvaltningsområde. Genom att koncentrera funktionerna till ett enda ämbetsverk, Utbildningsstyrelsen, strävade man efter att skapa grundläggande förutsättningar för en konsekvent utveckling av hela undervisningsväsendet. Ett av målen med inrättandet av Utbildningsstyrelsen var att skapa en funktionell helhet av undervisningsväsendets centralförvaltning. Man strävade efter närmare samarbete mellan det centrala ämbetsverket och ministeriet samt efter en mindre formell och hierarkisk skillnad mellan enheterna. Enligt beredningsmaterialet för lagen om Utbildningsstyrelsen var avsikten att stegvis ändra det nya ämbetsverket från ett ämbetsverk som sköter förvaltningsuppgifter till ett sakkunnigämbetsverk. Under årens lopp har dock Utbildningsstyrelsen fått ett flertal nya förvaltningsuppgifter.

RP 80/2016 rd

Enligt 1 § i lagen om Utbildningsstyrelsen (182/1991) finns Utbildningsstyrelsen som ett centralt sakkunnigämbetsverk under undervisnings- och kulturministeriet för utvecklings- och förvaltningsuppgifter inom utbildningen och småbarnspedagogiken. Enligt 2 § i lagen har Utbildningsstyrelsen till uppgift att svara för utvecklandet av utbildningen och småbarnspedagogiken inom sitt verksamhetsområde, främja uppnåendet av goda resultat i utbildningen och småbarnspedagogiken och följa hur dessa ordnas. Därtill ska Utbildningsstyrelsen sköta de uppgifter som särskilt stadgas eller bestäms för den samt utföra de uppdrag som undervisnings- och kulturministeriet ger. Utbildningsstyrelsen ska därtill enligt 1 § 4 mom. i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen (805/2008) främja livslångt lärande, effektivt ordnad undervisning, utbildning och småbarnspedagogik av hög kvalitet, utbildningspolitiska mål som har föreskrivits för undervisning, utbildning och småbarnspedagogik och som satts av statsrådet och undervisnings- och kulturministeriet.

Undervisnings- och kulturministeriet kan förbehålla sig rätten att avgöra utbildningspolitiskt viktiga ärenden som annars ankommer på Utbildningsstyrelsen. Om den utbildning och annan verksamhet som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde föreskrivs genom förordning av statsrådet.

I anknytning till Utbildningsstyrelsen finns de examenskommissioner som ansvarar för att ordna och övervaka fristående examina som föreskrivs om i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), varav det finns 147, de utbildningskommissioner som fungerar som experter på kvalitativa prognoser som föreskrivs om i statsrådets förordning om systemet med utbildningskommissioner (882/2010), varav det finns 26, Kommissionen för allmänna språkexamina som föreskrivs om i lagen om allmänna språkexamina (964/2004), Examensnämnden för auktoriserade translatorer som föreskrivs om i lagen om auktoriserade translatorer (1231/2007) samt språkexamensnämnden för finska språket och språkexamensnämnden för svenska språket som föreskrivs om i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003).

I samma bokföringsenhet som Utbildningsstyrelsen finns sex statliga läroanstalter vars resultatstyrning Utbildningsstyrelsen ansvarar för. Enligt lagen om barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd (1379/2010) styr Utbildningsstyrelsen därtill den grundläggande utbildning och annan undervisning i anslutning till den som ges vid fem statliga skolhem.

Som helhet har Utbildningsstyrelsen en central roll och ställning i styrningen och förvaltningen av småbarnspedagogiken och utbildningen. Utbildningsstyrelsen har ett brett verksamhetsområde och ett flertal särskilt föreskrivna uppgifter. Utbildningsstyrelsens verksamhet berör direkt eller indirekt en stor del av landets befolkning.

Utbildning som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde

Enligt 1 § 1 mom. i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen är den utbildning som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde:

1. grundläggande utbildning och förberedande undervisning före den, förskoleundervisning, påbyggnadsundervisning samt morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
2. gymnasieutbildning och utbildning som förbereder för den,
3. grundläggande yrkesutbildning och utbildning som förbereder och ger träning för den,
4. yrkesinriktad vuxenutbildning,
5. fritt bildningsarbete, samt
6. grundläggande konstundervisning.

RP 80/2016 rd

I följande tabell presenteras omfattningen av utbildningen som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde i uppgifter om antalet.

Studerande och avlagda examina år 2014. Lärare år 2013.

Utbildningsform	Studerande /deltagare 2014	Avlagda examina 2014	Lärare år 2013 **
Grundläggande utbildning	530 825	58 009	39 041
Gymnasieutbildning	103 914	32 064	8 185
Grundläggande yrkesutbildning (läroplansbaserad utbildning)	127 356	36 439	11 157
Yrkesinriktad vuxenutbildning (utbildning som förbereder för fristående examen)	119 351	29 829	3 861
Grundläggande konstundervisning (2015)	84 820		
Fritt bildningsarbete *	1 638 958	----	1 420

Källa: Statistikcentralen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst VIPUNEN

Gäller utbildning underställd undervisningsförvaltningen. Som avlagt hela examen

* I fråga om det fria bildningsarbetet handlar det om det s.k. bruttodeltagarantalet = I bruttoantalet deltagare räknas deltagningsgångerna; samma deltagare kan ha deltagit i flera utbildningar.

* * Antalet omfattar lärare och rektorer. Uppgifter finns inte om underhållspersonal, skolgångsbiträden m.m.

Svarsprocenten i den riksomfattande datainsamlingen om lärare varierar något beroende på utbildningsform och år, men har varit i genomsnitt ca 90 %.

På småbarnspedagogikens område omfattar Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde sådan småbarnspedagogik som avses i lagen om småbarnspedagogik (36/1973) som ges i daghem, familjedagvård eller som annan småbarnspedagogik. År 2014 omfattades ca 320 000 barn av småbarnspedagogiken.

Utbildningsstyrelsens centrala styrningsmetod inom utbildning och småbarnspedagogik är normstyrning. Utbildningsstyrelsen beslutar om grunderna för planen för småbarnspedagogik, de riksomfattande grunderna för läroplanen, examina och utbildningarna i fråga om förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och utbildningen som förbereder för den, gymnasieutbildningen och utbildningen som förbereder för den, den grundläggande yrkesutbildningen och utbildningen som handleder för den samt i fråga om den grundläggande konstundervisningen.

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen enligt 14 § och 46 § i lagen om grundläggande utbildning utfärdas separat för undervisning för läropliktiga och undervisning för vuxna och grunderna för läroplanen för gymnasieutbildningen enligt 10 § i gymnasielagen utfärdas separat för undervisning för ungdomar och undervisning för vuxna. I grunderna för läroplanen bestäms målen och det centrala innehållet för ifrågavarande utbildning som används som grund för utarbetandet av lokala läroplaner. Därtill bestäms de centrala principerna för samarbetet mellan hem och skola samt för elevvården och målen för elevvården som hör till undervisningsväsendet. Lokala läroplaner för förskoleundervisningen och den grundläggande

RP 80/2016 rd

gande utbildningen samt gymnasieutbildning som utarbetats utgående från de nya grunderna för läroplanen införs från den 1 augusti 2016.

Utbildningsstyrelsen har utfärdat 52 examensgrunder för yrkesinriktade grundexamina enligt 13 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning, 2 grunder för handledande utbildning och 184 examensgrunder för yrkesexamina, och 124 examensgrunder för specialyrkesexamina enligt 13 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. I grunderna för yrkesexamina anges examensbenämningarna, kompetensområdena för yrkesexamina och specialyrkesexamina, examensuppbyggnad samt kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examensdelarna och bedömningen av kunnandet. De nya examensgrunderna för den grundläggande yrkesutbildningen infördes den 1 augusti 2015.

De nya grunderna för läroplaner, examina och utbildningen har också publicerats som elektroniska eGrunder.

Med stöd av 5 § i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) har Utbildningsstyrelsen utfärdat grunder för läroplanen enligt den allmänna lärokursen för totalt nio olika konstområden samt grunder för läroplanen enligt den fördjupade lärokursen för sju konstområden. Beredningen av nya läroplaner för den grundläggande konstundervisningen inleds 2016 och avsikten är att läroplaner som utarbetas enligt dessa införs år 2018.

Därtill har Utbildningsstyrelsen med stöd av 48 a § i lagen om grundläggande utbildning utfärdat grunder för morgon- och eftermiddagsverksamheten samt med stöd av 20 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) utfärdat grunder för undervisning i finska eller svenska som hör till integrationsutbildningen för vuxna invandrare.

Som en ny uppgift beslutar Utbildningsstyrelsen om grunderna för planen för småbarnspedagogik, som definierar bland annat det centrala innehållet i småbarnspedagogiken, samarbetet med vårdnadshavarna, det mångprofessionella samarbetet samt innehållet i den individuella planen för småbarnspedagogik för varje barn. Utbildningsstyrelsen ska godkänna grunderna för planen för småbarnspedagogik så att lokala planer för småbarnspedagogik kan införas den 1 augusti 2017.

Utöver grunderna för läroplanen, examina och utbildningar utfärdar Utbildningsstyrelsen normer även på annat sätt. Utbildningsstyrelsen kan med stöd av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om grundläggande yrkesutbildning bland annat utfärda bestämmelser om utarbetandet av elevvårdsplanen, användningen av disciplinära åtgärder i den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen samt om utarbetandet av en plan för användningen av fostrande samtal i den grundläggande utbildningen, studier som ger behörighet i fråga om undervisning på främmande språk, undervisning som ordnas utomlands, undervisning som grundar sig på steiner- och montessoripedagogik, påvisande av kunskaper i undervisningsspråket i förskoleundervisning och grundläggande utbildning på främmande språk, uppgifterna som antecknas på betygen i den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen, kraven på den studerandes hälsotillstånd i yrkesutbildningen, principerna för dimensioneringen av identifierandet och erkännandet av kompetens samt omvandlandet av vitsord i den grundläggande yrkesutbildningen samt om de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten och för elevvården.

Enligt 7 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) tillsätter Utbildningsstyrelsen de examenskommissioner som ansvarar för att ordna och övervaka fristående examina och som verkar i samband med Utbildningsstyrelsen. Utbildningsstyrelsen bestämmer också om examenskommissionernas branscher och verksamhetsområden. Utbildningsstyrelsen får med-

RP 80/2016 rd

delat examenskommissionerna preciserande föreskrifter om de praktiska arrangemangen kring de fristående examina. Enligt 5 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning (812/1998) ska Utbildningsstyrelsen bistå examenskommissionerna vid utredningen av läroanstalternas förutsättningar att ordna examina. Enligt 17 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning redovisar examensordnaren till Utbildningsstyrelsen de examensavgifter som tagits ut i samband med anmälan till en fristående examen. Utbildningsstyrelsen meddelar vid behov föreskrifter om redovisningen av avgifterna. Enligt lagen om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (1111/2015) grundas den 1 augusti 2016 i anslutning till Utbildningsstyrelsen ett sekretariat för fristående examina enligt 7 c § i lagen. Sekretariatet har till uppgift att bistå examenskommissionerna i deras uppgifter och att styra och handleda examensarrangörerna.

De tjänstemän som utnämns av Utbildningsstyrelsen fungerar också som sekreterare för utbildningskommissionerna, vilka är expertorgan som utarbetar kvalitativa prognoser för utbildningen. Utbildningskommissionerna tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet.

Utbildningsstyrelsen ansvarar för utvecklingen av småbarnspedagogiken och utbildningen på sitt område. Enligt 20 § i lagen om grundläggande utbildning, 15 § i gymnasielagen och 23 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning beviljar Utbildningsstyrelsen tillstånd till sådana försök som avses i nämnda paragrafer och som förutsätter avvikelser från grunderna för läroplanen eller examensgrunderna.

För att utveckla utbildningen administrerar och styr Utbildningsstyrelsen ett flertal utvecklingsprojekt inom olika utbildningsnivåer och -former samt stöder dessa med statsunderstöd. Utbildningsstyrelsens ställning som statsbidragsmyndighet grundar sig på 57 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), hädanefter finansieringslagen, enligt vilken Utbildningsstyrelsen är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller:

1. funktionell utveckling av undervisningen,
2. inledande och utveckling av verksamhet inom yrkesutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning och för försök som gäller sådan verksamhet, samt för behövliga specialuppgifter i samband med verksamheten,
3. statsunderstöd som avses i 45 § 2 och 3 mom. samt 46 §.

I 29 § i förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1766/2009) finns närmare bestämmelser om fördelningen av behörigheten i statsbidragsärenden mellan undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen. En del statsunderstöd beviljar Utbildningsstyrelsen på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet med stöd av statsbudgeten och statsunderstödslagen (688/2001).

År 2015 fattade Utbildningsstyrelsen totalt 2 560 beslut om statsunderstöd och betalade statsbidrag till en summa på ca 55 miljoner euro, varav utbildningen av personalen inom undervisningsväsendet stod för 8,5 miljoner euro. Utbildningsstyrelsen stöder beredningen av lokala och regionala utvecklingsplaner med målet att bland annat förbättra undervisningsförvaltningens effektivitet och produktivitet. För utvecklingsarbetet har Utbildningsstyrelsen inom den grundläggande utbildningen skapat ett utvecklingsnätverk, Majakka, som omfattar 186 skolor. Utbildningsstyrelsen har för avsikt att skapa utvecklingsnätverk också för småbarnspedagogiken och gymnasieutbildningen. Som en del av statsminister Juha Sipiläs spetsprojekt Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna grundas vid Utbildningsstyrelsen ett försökscentrum och ett kompetenskluster för moderna lärandemiljöer. Utbildningsstyrelsen genomför också egna ESF-projekt i synnerhet för att utveckla utbildningen på andra stadiet.

RP 80/2016 rd

I fråga om utvecklingen av yrkesutbildningen har Utbildningsstyrelsen också till uppgift att prognostisera behovet av arbetskraft, utbildning och kompetens samt att bedriva framtidsarbete och strategisk utveckling i anknytning till detta.

Utbildningsstyrelsen utvecklar utbildningen och småbarnspedagogiken också genom informationsstyrning. Informationsstyrningen omfattar bland annat olika anvisningar, guider och meddelanden samt utbildning, rådgivning och kommunikation som gäller utbildning och småbarnspedagogik. Utbildningsstyrelsen producerar läromedel med liten upplaga som kommersiella förlag inte ger ut. År 2015 såldes drygt 52 700 exemplar av läromedel som producerats av Utbildningsstyrelsen. Totalt färdigställdes 33 produktionsprojekt. År 2015 ordnade Utbildningsstyrelsen drygt 140 utbildningar. Den avgiftsbelagda utbildningsverksamheten omfattade 9 520 utbildningsdagar.

För utvecklingen av utbildningen och småbarnspedagogiken och beslutsfattandet sköter Utbildningsstyrelsen informationstjänsterna och informationsutbytet på nationell och internationell nivå sam producerar och publicerar rapporter, utredningar och annat uppföljningsmaterial. Utbildningsstyrelsen deltar aktivt i utvecklingen av den nationella och internationella produktionen av data och indikatorer i syfte att stärka kunskapsbasen.

Enligt 10 § i statsrådets förordning om studentexamen (915/2005) utvecklar studentexamensnämnden studentexamen i samarbete med Utbildningsstyrelsen. Tjänstemän vid Utbildningsstyrelsen har också utnämnts till medlemmar i studentexamensnämnden.

Utbildningsstyrelsen handhar de operativa beredningsuppgifterna som gäller statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet samt datainsamlingen och informations- och kundtjänsten som gäller yrkesutbildningens resultatfinansiering och kostnader och basuppgifter. Enligt 58 § i finansieringslagen kan undervisnings- och kulturministeriet ge Utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar av finansieringstagarens verksamhet och ekonomi. Enligt 21 § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) kan Utbildningsstyrelsen utföra en granskning av verksamheten och ekonomin hos en huvudman för en läroanstalt för fritt bildningsarbete om undervisnings- och kulturministeriet gett Utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar.

Annan verksamhet som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde

Enligt 1 § 2 mom. i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen är annan verksamhet

1. att föra antagningsregistret enligt lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret (1058/1998),
2. att svara för språkexamina enligt lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003),
3. allmänna språkexamina enligt lagen om allmänna språkexamina (964/2004),
4. examen för auktoriserade translatorer enligt lagen om auktoriserade translatorer (1231/2007),
5. erkännande av yrkeskvalifikationer enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007),
6. jämställande av examina och studieprestationer enligt lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/1986),
7. skötsel av de uppgifter som avses i lagen om främjande av integration (1386/2010) samt lagen om elev- och studerandevård (1287/2013).

Enligt 1 § i lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret är Utbildningsstyrelsen registeransvarig för antagningsregistret, som består

RP 80/2016 rd

av registret för ansökan till högskolorna samt registret för ansökan till yrkesutbildning, gymnasieutbildning och övrig utbildning efter den grundläggande utbildningen. Enligt 1 a § i lagen svarar Utbildningsstyrelsen för samlandet av data i antagningsregistret och för genomförandet på riksplanet av ansökningssystemen samt för den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning.

Enligt 7 § i statsrådets förordning om förfarandet vid ansökan till yrkesutbildning, gymnasieutbildning och förberedande utbildning efter den grundläggande utbildningen (294/2014) svarar Utbildningsstyrelsen på riksplanet för genomförandet av ansökningarna samt för mottagningen, behandlingen och förvaringen av ansökningarna. Enligt 11 § i förordningen utarbetar Utbildningsstyrelsen med hjälp av registret för ansökan för utbildningsanordnaren ett förslag till antagning samt till sökande på reservplats. Enligt statsrådets förordning om gemensam ansökan till högskolorna (293/2014) svarar Utbildningsstyrelsen för genomförandet på riksplanet av gemensam ansökan till högskolorna samt för ordnandet av riksomfattande information om ansökan och antagning till utbildning.

Den elektroniska tjänsten Studieinfo som upprätthålls av Utbildningsstyrelsen hade totalt ca 4,6 miljoner användare år 2015. Det sammanlagda antalet sökande via tjänsten uppgick till ca 300 000. Utbildningsstyrelsen fortsätter utveckla Studieinfo-servicehelheten och utvecklar ett nytt register för verifierat kunnande (Koski). Även högskolornas elektroniska ansökningssystem utvecklas. Därtill ansvarar Utbildningsstyrelsen för det riksomfattande responsystemet för yrkesutbildningen (AIPAL), examenskommissionsregistret (AITU) och tjänsten för sökande av fristående examina (näyttötutkintohaku.fi) samt det elektroniska hjälpmedlet för självbedömning av yrkesskickligheten (jagkan.fi).

År 2015 avlades ca 940 språkexamina för statsförvaltningen. Utbildningsstyrelsen förordnar examinatorerna och beslutar om utarbetandet och användningen av examensuppgifterna samt övervakar genomförandet av examina. Utbildningsstyrelsen svarar för systemet med allmänna språkexamina samt utvecklingen och tillsynen av det. Utbildningsstyrelsen har ett avtal med Centret för tillämpad språkforskning (SOLKI) vid Jyväskylän universitet som svarar bland annat för att utarbeta provmaterial, utbilda utvärderare och utvärdera examensprestationer. Allmänna språkexamina ordnas av läroanstalter runtom i Finland som har ett avtal med Utbildningsstyrelsen. År 2015 avlades ca 8 800 allmänna språkexamina.

År 2015 deltog 74 examinander i examen för auktoriserade translatorer, varav 14 klarade examen. Utbildningsstyrelsen förordnar bedömare av examina och ansvarar för examensregistret. Utbildningsstyrelsen tillsätter de organ som ansvarar för språk- och översättarexamina och verkar i anknytning till Utbildningsstyrelsen samt utnämner medlemmarna i dessa. Enligt lagen om registret över rättstolkare (1590/2015) ska Utbildningsstyrelsen från den 1 april 2016 som en ny uppgift svara för att föra registret över rättstolkare samt för att tillsätta nämnden för registret över rättstolkare och för nämndens administrativa ärenden.

Med stöd av 2 § i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998) beslutar Utbildningsstyrelsen om grunderna för examen i undervisningsförvaltning. Avläggande av examen i undervisningsförvaltning ger i fråga om kändedomen om förvaltningen behörighet som rektor inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, den grundläggande yrkesutbildningen, det fria bildningsarbetet och den grundläggande konstundervisningen. År 2015 avlades totalt 383 examina i undervisningsförvaltning. Utbildningsstyrelsen ordnar även utbildning som förbereder för examen.

År 2015 fattade Utbildningsstyrelsen ca 900 beslut om att jämföra utländska högskoleexamina eller studieprestationer eller erkänna yrkeskvalifikationer med stöd av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) och lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier

RP 80/2016 rd

utomlands medför (531/1986). Nämnda lagar förnyades genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) och lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (1385/2015) som trädde i kraft i början av 2016. I den nya lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer föreskrivs som en ny uppgift för Utbildningsstyrelsen att utfärda intyg om arten av och varaktigheten i fråga om yrkesutövning som skett i Finland samt att utfärda europeiska yrkeskort.

Enligt 24 § och 25 § i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) ska Utbildningsstyrelsen och Institutet för hälsa och välfärd tillsammans följa genomförandet av och genomslagskraften för elevhälsan på riksnivå. Institutet för hälsa och välfärd styr och utvecklar i samarbete med Utbildningsstyrelsen elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster samt skol- och studerandehälsovården.

Statens läroanstalter hör till Utbildningsstyrelsens ansvarsområde enligt vad som särskilt föreskrivs om dem eller bestäms av undervisnings- och kulturministeriet. Statens läroanstalter som hör till Utbildningsstyrelsens ansvarsområde är Valteri-skolan som ger undervisning och rehabilitering i anknytning till den för elever inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen med grav funktionsnedsättning och som finns på fem orter, Helsingin ranskalais-suomalainen koulu och Suomalais-venäläinen koulu som är språkskolor, Europeiska skolan i Helsingfors som huvudsakligen är avsedd för barn till Europeiska unionens personal samt två läroanstalter som ordnar yrkesutbildning: Centret för sjösäkerhetsutbildning Meriturva och Sameområdets utbildningscentral. Till Utbildningsstyrelsens ansvarsområde hör därtill sex skolor som fungerar i statens skolhem och ger grundläggande utbildning och annan undervisning med anknytning till den.

Utbildningsstyrelsen tillsätter direktionerna för statens läroanstalter. Därtill fungerar Utbildningsstyrelsen som förhandlingsmyndighet på förvaltningsområdet enligt statstjänstemannalagen i fråga om ärenden som gäller tjänstekollektivavtal för den egna personalen och statens läroanstalter.

Många av Utbildningsstyrelsens uppgifter inbegriper även internationell verksamhet. Därtill ingår i Utbildningsstyrelsens uppgifter att främja internationalisering.

Utbildningsstyrelsens internationella verksamhet omfattar många uppgifter som handlar om att erkänna och jämföra kompetens. Utbildningsstyrelsen fungerar som nationellt ansvars- och informationscenter för Europass, sköter informationsutbyte i anslutning till akademiskt erkännande (ENIC/NARIC) och yrkeskvalifikationsdirektivet samt fungerar som nationell samordningspunkt (EQF) för referensramen för europeiska examina. Därtill deltar Utbildningsstyrelsen med en stor insats i internationell produktion av information och internationellt samarbete. Kunskapsbaseringen stärks av bland annat OECD:s indikatorarbete och -projekt och Unesco-samarbetet. EU:s beslutsfattande betjänas av EU-kommissionens datanätverk Eyridice och Cedefop. Utbildningsstyrelsens sakkunniga fungerar i Europarådets styrkommitté för utbildning samt i andra sakkunnigarbetsgrupper och i styrelsen för Europeiska centret för moderna språk. Utbildningsstyrelsens sakkunniga verkar även som representanter för Finland i Europaskolornas beslutsorgan samt sköter gransknings- och utvecklingsfunktioner. Utbildningsstyrelsen bedriver nordiskt samarbete bland annat inom småbarnspedagogiken och utvecklingen av läroplaner samt i produktionen av utbildnings- och statistikuppgifter. Utbildningsstyrelsen deltar också i beredningen och genomförandet av undervisningsväsendets besök i Finland på centralförvaltningsnivå.

Utbildningsstyrelsen styr och stöder grundskolor som verkar utomlands och följer lagen om grundläggande utbildning samt Finlandsskolorna. Därtill analyserar Utbildningsstyrelsen internationella jämförande uppgifter till stöd för utbildningspolitiken, utnyttjar andra länders er-

farenheter i det nationella utvecklingsarbetet samt sprider information om resultaten av internationellt samarbete till aktörer inom utbildningen. Grunderna för läroplaner och examina som godkänns av Utbildningsstyrelsen förutsätter att den internationella inriktningen beaktas i lokala läroplaner och undervisningen och examina som grundar sig på dessa. Vidare beviljar Utbildningsstyrelsen statsunderstöd för skolornas och läroanstalternas internationalisering.

Organisation

Enligt 4 § i lagen om Utbildningsstyrelsen kan det vid Utbildningsstyrelsen finnas verksamhetsenheter för olika uppgiftsområden. I fråga om verksamhetsenheterna bestäms genom förordning av statsrådet. Vid Utbildningsstyrelsen finns dock alltid enligt lagen en enhet för uppgifter inom den svenskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken. Enligt 2 § i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen finns vid Utbildningsstyrelsen för närvarande verksamhetsenheter för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik, yrkesutbildning, sektortjänster, förvaltningstjänster samt för svenskspråkig utbildning och småbarnspedagogik. En verksamhetsenhet kan ha enheter. I fråga om verksamhetsenheternas interna organisation bestäms enligt 4 § 2 mom. i lagen om Utbildningsstyrelsen i Utbildningsstyrelsens arbetsordning, som godkänns av generaldirektören. Enligt den nuvarande arbetsordningen är verksamhetsenheten Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik indelad i tre enheter, verksamhetsenheten Yrkesutbildning i tre enheter, verksamhetsenheten Sektortjänster i fyra enheter och verksamhetsenheten Förvaltningstjänster i två enheter. Verksamhetsenheten för svenskspråkig utbildning och småbarnspedagogik verkar som en enda helhet.

I arbetsordningen bestäms också om Utbildningsstyrelsens ledning, verksamhetsenheternas uppgifter, de ledande tjänstemännens uppgifter, beredningen av ärenden samt om vilken tjänsteman som ska avgöra ärenden. Enligt arbetsordningen är det också generaldirektörens uppgift att utnämna chefen för sakkunnigheten och ersättare för denna.

Enligt 3 § i lagen om Utbildningsstyrelsen har Utbildningsstyrelsen en direktion som består av sakkunniga inom utbildningen och småbarnspedagogiken. Enligt 3 § i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen tillsätter statsrådet direktionen för en bestämd tid samt utser direktionens ordförande och högst 13 andra medlemmar. När direktionen tillsätts ska det ses till att båda språkgrupperna blir företrädade. Enligt 4 § i statsrådets förordning deltar direktionen i Utbildningsstyrelsens strategiska planering och utveckling av verksamheten samt följer och bedömer behovet att vidareutveckla grunderna för läroplaner och examina. Direktionen har till uppgift att

1. godkänna Utbildningsstyrelsens verksamhets- och ekonomiplan, riktlinjerna vid beredningen av budgetförslaget samt andra principiellt viktiga eller vittgående planer och riktlinjer för verksamheten,
2. avgöra särskilt viktiga och vittgående ärenden som hör till Utbildningsstyrelsen, samt
3. tillsammans med generaldirektören godkänna och underteckna Utbildningsstyrelsens bokslut och verksamhetsberättelse med tillhörande handlingar.

Utbildningsstyrelsen leds av generaldirektören som utnämns av statsrådet. Enligt 6 § i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen leder generaldirektören verksamheten vid ämbetsverket och svarar för att uppställda resultatmål nås och för att uppgifterna vid ämbetsverket sköts effektivt och framgångsrikt. Generaldirektören ska följa utvecklingen på verksamhetsområdet och sörja för den allmänna utvecklingen och förnyandet av ämbetsverkets verksamhet. Enligt 9 § i statsrådets förordning avgör generaldirektören de ärenden vid Utbildningsstyrelsen som det inte föreskrivits att direktionen eller någon annan tjänsteman ska avgöra eller som enligt arbetsordningen inte ska avgöras av någon annan tjänsteman vid Utbildningsstyrelsen. Enligt 9 § 2 mom. i statsrådets förordning ska generaldirektören

RP 80/2016 rd

1. fastställa Utbildningsstyrelsens arbetsordning och ekonomistadga,
2. besluta om grunderna för läroplaner, examina, handledande utbildningar och för planen för småbarnspedagogik efter att ha hört direktionen,
3. godkänna Utbildningsstyrelsens budgetförslag och det förslag till preliminära resultatmål som föreläggs undervisnings- och kulturministeriet,
4. godkänna och underteckna bokslutet och verksamhetsberättelsen tillsammans med direktionen.

Enligt 11 § i statsrådets förordning utnämner generaldirektören direktören för en verksamhetsenhet efter att ha hört direktionen. Generaldirektören utnämner eller anställer också den övriga personalen, om inte något annat föreskrivs i arbetsordningen.

Varje verksamhetsenhet leds av en direktör. Enligt 7 § i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen svarar andra personer i chefsställning för att målen för den verksamhetsenhet eller enhet som de leder nås effektivt och framgångsrikt. De ska följa den allmänna utvecklingen av verksamheten på det område som de leder och ta initiativ till nödvändiga reformer.

Personal

År 2015 var antalet årsverken vid Utbildningsstyrelsens bokföringsenhet ca 1 900, varvid Utbildningsstyrelsens ämbetsverks andel var 238, de statliga läroanstalternas andel 921 och Europaskolornas andel 29 årsverken. Av Utbildningsstyrelsens personal var 10,3 procent visstidsanställd och 6 procent deltidsanställd. År 2015 omfattade ledningen 2,6 procent av hela personalen, cheferna 6 procent, de sakkunniga 75,6 procent och den övriga personalen 15,8 procent av personalen.

I slutet av 2015 var männens andel vid Utbildningsstyrelsen 23,9 procent. År 2015 var 89,7 procent av personalen ordinarie anställd och av dem var 22,4 procent män. I slutet av 2015 var medelåldern för Utbildningsstyrelsens personal ca 50,4 år och den genomsnittliga månadslönen 4 225 euro. 78,2 procent av personalen hade avlagt högskoleexamen. 68,4 procent hade avlagt högre högskoleexamen. År 2015 var den största personalgruppen vid Utbildningsstyrelsens ämbetsverk personer som fyllt 60 år. Andelen personer över 45 år i personalen var 72,6 procent.

Sedan 2005 har Utbildningsstyrelsens personalantal minskat från 359 årsverken till uppskattningsvis 232 årsverken år 2016. Av minskningen genomfördes 17 årsverkeårsverken genom att uppgifterna flyttades när utvärderingen av inlärningsresultat år 2014 överfördes från Utbildningsstyrelsen till det nya ämbetsverket Nationella centret för utbildningsutvärdering. I övrigt grundar sig minskningen av personalen på statsförvaltningens produktivetsprogram och minskande utgiftsramar.

Utbildningsstyrelsens arbetskraftsutgifter var totalt ca 15,3 miljoner euro år 2015. Det genomsnittliga priset för ett årsverke var 64 172 euro år 2015. År 2015 rekryterades totalt 28 personer, varav 15 till ett ordinarie tjänsteförhållande. Till följd av samarbetsförhandlingarna år 2014 avslutades totalt 20 personers anställningsförhållande. Grunden för uppsägningarna var ekonomisk-produktionsmässiga orsaker.

Vid Utbildningsstyrelsen är antalet årsverken som anställs från omkostnadsmomentet uppskattningsvis 232 år 2016 och antalet personal som anställs från övriga moment uppskattningsvis 20 årsverken. Hela personalen är i tjänsteförhållande.

Behörighetsvillkoren för generaldirektören föreskrivs i 8 § i statstjänstemannalagen (750/1994). I 10 § i statsrådets förordning om Utbildningsstyrelsen ingår särskilda bestämmel-

RP 80/2016 rd

ser om behörighetsvillkoren för direktören för en verksamhetsenhet, enhetschefer, undervisningsråd, skolråd, överingenjörer, överarkitekter, jurister och överinspektörer eller motsvarande tjänstemän.

Finansiering och styrning

Utbildningsstyrelsen får finansiering för skötseln av sina lagstadgade uppgifter direkt ur statsbudgeten. Utbildningsstyrelsen bestämmer själv om hur finansiering ska anvisas till de olika funktionerna enligt budgeten. Anslagen för statens läroanstalter som hör till Utbildningsstyrelsens ansvarsområde har ett eget moment i budgeten (omkostnader för statlig allmänbildande utbildning 29.10.01 och omkostnader för statlig yrkesutbildning 29.20.01).

Med utvecklingsanslagen för utbildning som ingår i budgeten finansierar undervisnings- och kulturministeriet separat i synnerhet utvecklingsverksamheten vid Utbildningsstyrelsen. Undervisnings- och kulturministeriet styr de separata anslagen som i statsbudgeten anvisats för olika funktioner via Utbildningsstyrelsen huvudsakligen till utbildningsanordnare och andra intressentgrupper.

Utbildningsstyrelsen får intäkter av offentligrättsliga prestationer och annan avgiftsbelagd serviceverksamhet vid ämbetsverket. Utbildningsstyrelsen har rätt att ta ut avgifter för sina prestationer. Om avgifterna föreskrivs i en förordning med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Avgifterna som tas ut för offentligrättsliga prestationer kan fastställas så att de i genomsnitt täcker de utgifter som tas ut av uppdragsgivaren enligt förordningen. Utbildningsstyrelsen beslutar själv om priserna för affärsekonomiska prestationer.

De totala utgifterna för Utbildningsstyrelsens bokföringsenhet var 139,9 miljoner euro år 2015, vilket är en minskning på 21,5 miljoner euro jämfört med året innan. År 2015 var Utbildningsstyrelsens verksamhetskostnader ca 20 miljoner euro, vilket är ca 3,5 miljoner euro mindre än året innan. Av de totala utgifterna stod 57,4 miljoner euro för statens läroanstalters verksamhetskostnader, ca 58,7 miljoner euro för statsunderstöd och 2,3 miljoner euro för finansiering av de andra huvudklasserna. År 2015 gick ca 58 procent av bruttoutgifterna i Utbildningsstyrelsens verksamhetskostnadsmoment till löner. Av de andra utgiftsposterna var 14 procent hyror och 20 procent köp av tjänster. Utbildningsstyrelsens köp av tjänster bestod huvudsakligen av köp elektroniska system samt andra tjänster inom statsförvaltningen.

Enligt Utbildningsstyrelsens bokslut för 2015 var intäkterna från den avgiftsbelagda offentligrättsliga verksamheten 4,1 miljoner euro och från den avgiftsbelagda affärsekonomiska verksamheten 3,5 miljoner euro. Intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten ökade en aning jämfört med året innan. År 2015 använde Utbildningsstyrelsen totalt 59 miljoner euro i separata anslag som beviljas enligt ett resultatavtal. Av anslagen på momentet för Utbildningsstyrelsens verksamhetskostnader flyttades totalt 6,6 miljoner euro till år 2016 varav studerandantagningstjänsternas andel är 2,9 miljon euro.

I statsbudgeten 2015 anvisades Utbildningsstyrelsen tilläggsfinansiering på 2 miljoner euro för periodisering av Utbildningsstyrelsens inbesparingar. I samband med tilläggsfinansieringen förutsattes att Utbildningsstyrelsen utarbetar en anpassningsplan där man anger de centrala åtgärder med vilka man strävar efter att anpassa Utbildningsstyrelsens verksamhet och utgiftsnivå till den nivå som anvisas i anslagsramarna för 2018. Anpassningsplanen färdigställdes i mars 2015. Utöver personalminskningen som genomfördes hösten 2015 ingår i planen bland annat övergång till elektronisk ärendehantering och förvaltning, ändringar i uppgifterna och processerna, strukturell utveckling och andra utgiftsbesparingar såsom ökad lokaleffektivitet. Utbildningsstyrelsen har genomfört sparåtgärderna som antecknats i anpassningsplanen bland annat genom att avstå från närmare en tredjedel av sina lokaler.

RP 80/2016 rd

I statsbudgeten 2016 beviljades 21 883 000 euro för Utbildningsstyrelsens verksamhetskostnader. Anslaget får också användas till utveckling och produktion av läromedel; till en sänkning av priserna på de företagsekonomiska prestationerna i fråga om försäljning av svenskspråkiga läromedel och andra läromedel med liten spridning, högst 650 000 euro; till ett understöd på högst 50 000 euro för produktion av svenskspråkiga läromedel med liten spridning; till ett understöd på 500 000 euro till sametinget för produktion av läromedel på samiska språket; till betalning av utgifter som gäller självfinansieringsandelen i projekt som ska genomföras med stöd ur EU:s fonder.

Undervisnings- och kulturministeriet har resultatstyrt Utbildningsstyrelsen med ett resultatavtal som utarbetas vart fjärde år och justeras årligen. I resultatavtalet avtalas om resultatmålen samt de tillgängliga resurserna. Resultatavtalets form grundar sig på förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Resultatavtalet är uppbyggt som ett resultatprisma.

De senaste resultatavtalet har undantagsvis utarbetats endast för år 2016 på grund av inrättandet av det nya ämbetsverket. Resultatavtalet har utarbetats i förenklad form huvudsakligen utgående från målen som antecknats i statsbudgeten 2016. I resultatavtalet behandlas Utbildningsstyrelsens anslag och resultatmål i fråga om de samhälleliga verkningarna, de operativa resultaten, den operativa effektiviteten samt i fråga om hanteringen och utvecklingen av de intellektuella resurserna.

Resultatavtalet rapporteras i ämbetsverkets bokslut och i verksamhetsberättelsen som ingår i det. Utöver det ger Utbildningsstyrelsen en halvårsrapport för sin verksamhet. Undervisnings- och kulturministeriet ger å sin sida årligen ett ställningstagande i fråga om bokslutet.

2.2 Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO

Om inrättandet och uppgifterna

Bakom inrättandet av CIMO stod förändringarna i högskolornas verksamhetsmiljö som inträffade kring början av 1990-talet och som ledde till att man ville främja utbildningens internationalisering. Särskilt viktigt ansågs det vara att utveckla personutbytet. Målet var att utveckla studerande-, praktikant- och det övriga personutbytet och därigenom främja internationaliseringen.

Centret för internationellt personutbyte CIMO grundades 1.6.1991. I samband med inrättandet av CIMO flyttades till centret undervisnings- och kulturministeriets stipendiecentral och dess uppgifter, arbetsministeriets enhet för internationell praktik och dess uppgifter samt en del av personalen från båda enheterna. Därtill flyttades till CIMO uppgifter som gäller internationellt sakkunnigutbyte utan personal från handels- och industriministeriet. I centret samlades informations- och publikationsverksamhet som tidigare skötts vid olika verksamhetsenheter och som ofta betjänade samma klientel.

Till CIMO flyttades inledningsvis även Baltikum-programmet från Institutet för Ryssland och Östeuropa samt personutbytet med Ryssland och Östeuropa samt de personer som skötte dessa uppgifter. Främjandet av finska språket och kulturen vid utländska universitet och utlandslektorsverksamheten i anknytning till detta samt sommarkurserna med delegationer och sekretariat har sedan 1998 varit en del av CIMO:s uppgifter. När Finland anslöt sig till Europeiska unionen år 1995 var det möjligt för Finland att delta i unionens program i full utsträckning. Den nationella förvaltningen av de nya programmen Sokrates och Leonardo da Vinci delades upp mellan CIMO och Utbildningsstyrelsen. CIMO fick till uppgift att sköta underprogrammen som gäller högskolor och mobilitet i Sokrates-programmet medan Utbildningsstyrelsen fick till uppgift funktionerna inom den allmänbildande utbildningen.

RP 80/2016 rd

Utbildningsstyrelsens allmänna uppgifter. CIMO fick ansvaret för de utspridda mobilitetsfunktionerna i yrkesutbildningsprogrammet Leonardo da Vinci och förvaltningen av programmets övriga delar sköttes av Leonardo-centret som grundades vid Utbildningsstyrelsen. Genom beslut åren 1999 och 2004 flyttades förvaltningen av bägge programmen till CIMO, och i fråga om personalen som arbetade med vardera programmet innebar detta också en övergång till CIMO. Den nationella samlingspunkten för EU:s kulturprogram flyttades från UKM till CIMO år 2000. Idrotts- och motionsfunktionen i Erasmus+ blev CIMO:s uppgift 2014. År 2004 fick CIMO ansvaret för Nordiska ministerrådets program. Programmen som finansieras med utrikesministeriets biståndsmedel inleddes 2006.

Om CIMO:s verksamhetsområde

CIMO är en sakkunnig- och serviceorganisation underställd undervisnings- och kulturministeriet vars grundläggande uppgift är att främja det finländska samhällets internationalisering genom olika mobilitets- och samarbetsinstrument. CIMO:s uppgifter fastställs i lagstiftningen, statsbudgeten samt i resultatavtalet mellan undervisnings- och kulturministeriet och CIMO. Därtill grundar sig uppgifterna på nationella och internationella avtal med finansörer av mobilitets- och samarbetsprogram. CIMO:s styrningsmetoder är finansieringsbeslut och informationsstyrning. CIMO bedriver ingen normstyrning.

Programmen och funktionerna som förvaltas av CIMO betjänar det finländska samhället på bred basis. Målgrupperna omfattar alla utbildningsstadier, den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen, högskoleutbildningen och vuxenutbildningen. Utöver utbildningsområdet fokuserar verksamheten på internationaliseringen av ungdoms- och kultursektorerna och det civila samhället i allmänhet. Stipendierna som beviljades av CIMO (34,7 miljoner euro år 2015) fördelades enligt följande:

högskolorna 67 procent

allmänbildande utbildning 25 procent

unga och kultur 8 procent

RP 80/2016 rd

År 2015 finansierade CIMO närmare 25 000 mobilitetsperioder utomlands/deltagande i internationell verksamhet. Dessa fördelades enligt följande:

FINANSIÄR	MÅLGRUPP	FINANSIERADE DELTAGARE 2015
Europeiska unionen	Allmänbildande utbildning	2 768
	Yrkesutbildning	3 696
	Högskoleutbildning	7 972
	Vuxenutbildning	495
	Ungdomssektorn	3 647
Nordiska ministerrådet	Högskoleutbildning	3 801
Nationell finansiering (UKM, UM)	Högskoleutbildning	2 465
SUMMA		24 844

Det totala antalet är samhälleligt betydande när man beaktar att storleken på en åldersklass som föds numera är ca 60 000. År 2014 åkte var fjärde universitetsstuderande (25,8 %), var sjätte yrkeshögskolestuderande (15,7 %) och var åttonde yrkesstuderande (13,2 %) på en utlandsperiod. CIMO finansierar hälften av dessa.

Utöver mobilitetsperioder finansierar CIMO olika internationella samarbetsprojekt.

Lagstiftning

Enligt 1 § i lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO (951/2008) finns för främjande av internationell mobilitet och internationellt samarbete inom undervisningen, forskningen, arbetslivet, kulturen och ungdomsarbetet Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO som lyder under undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt 2 § i lagen ska CIMO

- 1) främja internationaliseringen inom sitt ansvarsområde,
- 2) utarbeta och genomföra program och avtal inom sitt ansvarsområde,
- 3) bevilja stipendier och bidrag för att främja internationaliseringen och övervaka användningen av stipendierna och bidragen,
- 4) informera och ge råd och handledning inom sitt ansvarsområde,
- 5) verka i samarbete med sådana nationella och internationella myndigheter, läroanstalter och högskolor, organisationer och andra samfund som sköter och finansierar verksamhet som anknyter till CIMOs uppgifter,

RP 80/2016 rd

6) utföra andra uppgifter som undervisningsministeriet förelagt CIMO eller som det föreskrivs eller bestäms att CIMO ska utföra.

Enligt 1 punkten anknyter all verksamhet vid CIMO till främjande av internationalisering. CIMO fungerar som en sakkunnigorganisation som sammanställer och analyserar statistik samt utarbetar utredning på sitt verksamhetsområde. År 2015 omfattade CIMO:s publikations-sortiment totalt 90 titlar, varav 20 var engelskspråkiga.

Enligt paragrafens 2 punkt fungerar CIMO som nationell programbyrå eller samlingspunkt för Europeiska unionens program Erasmus+, kulturavsnittet i programmet Kreativa Europa- och programmet Medborgarnas Europa, administrerar vuxenutbildningens webbplats EPALE och fungerar som nationellt centrum för Euroguidance-nätverket som är riktat till yrkespersoner inom handledning och rådgivning. Vidare informerar CIMO om Nordiska ministerrådets Nordplus-program, fattar finansieringsbeslut gällande projekt inom högskoleutbildningen, verkställer utrikesministeriets biståndsprogram samt högskolornas internationaliseringsprogram som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt paragrafens 3 punkt finansierar CIMO årligen närmare 25 000 personers utlandsperioder/deltagande i internationell verksamhet samt olika samlingsprojekt. Finansieringen som beviljades för detta ändamål uppgick till 34,7 miljoner euro år 2015. Verksamheten omfattar information och rådgivning, utvärdering av ansökningar, fattande av stipendiebeslut, utbildning, rådgivning, uppföljning och tillsyn av projekt som finansierats samt främjande av genomslaget hos verksamhet som finansierats. Verksamheten regleras av avtal med utomstående finansiärer.

Enligt paragrafens 4 punkt erbjuder CIMO informationstjänster för individer och organisationer i fråga om möjligheterna för internationalisering. CIMO upprätthåller tre webbplatser, cimo.fi, Maailmalle.net/Maatiето.net samt studyinfinland.fi (1 971 364 besökare år 2015). Till rådgivnings- och styrningsverksamheten hör de europeiska nätverk som stöds av kommissionen: vuxenutbildningens EPALE, ungdomssektorns EURODESK samt EUROGUIDANCE, som är riktat till yrkespersoner inom handledning.

Enligt paragrafens 5 punkt samarbetar CIMO med olika finansiärer, finländska målgrupper och olika intressentgrupper. Nätverkssamarbete med nationella och internationella samarbetsparter är en central verksamhetsform. Exempelvis är CIMO en del av nätverken för byråer som verkställer EU-program och av de globala nätverken på högskoleområdet.

Enligt paragrafens 6 punkt främjar CIMO bland annat undervisningen i finska språket och kulturen vid utländska universitet, ordnar kurser i finska språket och kulturen i Finland samt stöder på olika sätt kännedomen utomlands om den finländska utbildningen bland annat genom att ansvara för att kommunicera Finlandsbilden inom högskolesektorn.

CIMO har verkat som en självständig bokföringsenhet sedan den 1 januari 2013.

Organisation

Tjänsten som direktör för CIMO tillsätts tills vidare eller för viss tid på högst fem år. Direktören utnämns av undervisnings- och kulturministeriet. Den övriga personalen utnämns av CIMO:s direktör.

CIMO:s organisation är indelad i två verksamhetsområden och i CIMO-tjänster och kommunikation. Verksamhetsområdet Europa omfattar följande enheter: allmänbildande utbildning och vuxenutbildning, yrkesutbildning samt ungdom och kultur. Verksamhetsområdet Högsko-

RP 80/2016 rd

leutbildning omfattar högskolesamarbete, praktik, vidare studier och finska språket och kulturen. Till CIMO:s tjänster hör IT, ekonomi- och personaladministration samt datatjänster. Kommunikationen är direkt underställd direktören.

CIMO har en delegation som stöder den strategiska planeringen och som består av CIMO:s direktör som ordförande och minst sex och högst tio övriga medlemmar. En av medlemmarna ska personalen ha utsett inom sig. De övriga medlemmarna ska utses av undervisningsministeriet för viss tid, dock högst fyra år. Medlemmarna ska representera aktörer som är centrala med tanke på CIMO:s verksamhet.

I CIMO:s arbetsordning bestäms om ledningen, organisationen och verksamhetsenheterna, de ledande tjänstemännens och ansvarspersonernas beslutanderätt, utnämningen av personal, antagning till uppgifter samt tjänsteledigheter. Om ställningen för universitetslärare i finska språket och kulturen som arbetar utomlands bestäms i ett separat reglemente som fastställs av direktören.

Därtill styrs arbetet av avtal med utomstående uppdragsgivare (exempelvis Europeiska kommissionen) och villkor för verkställandet av finansieringsprogram som ställs i dessa och gäller bl.a. villkor för beviljande av finansiering och de datasystem som används.

Personal

Under sin verksamhets tid har CIMO vuxit från ett centrum som främjar högskolornas person-utbyte med under 30 anställda till en sakkunnig- och serviceorganisation inom internationella frågor med över etthundra anställda. I slutet av 2015 hade CIMO 119 anställda, varav 104 var i Finland och 15 var lektorer i finska språket och kulturen som skickats till utländska universitet. Av de 104 personerna som arbetade i Finland var 10 personer i anställda på viss tid (9,6 procent). Av dessa var 7 ersättare på grund av olika föräldraledigheter. 8 personer arbetade på deltid (7,6 procent). Alla 15 lektorer i finska språket och kulturen vid utländska universitet var anställda på viss tid. Förutom den ordinarie personalen hade CIMO 8 personer som högskolepraktikanter år 2015.

CIMO har lyckats hålla personalen på en stabil nivå under 2000-talet samtidigt som verksamheten har ökat kraftigt. År 2015 var antalet årsverken 118,8 medan det var 119,6 år 2005. Under samma period har stipendierna som CIMO delar ut ökat med 54 % (2005: 22,5 miljoner euro, 2015: 34,7 miljoner euro).

Av CIMO:s personal i Finland (104 personer 2015) hörde 4 personer till ledningen (3,8 %) och 8 personer var chefer (7,7 %). I sakkunniguppgifter arbetade totalt 59 personer (56,7 %) och i andra uppgifter 33 personer.

Vid utgången av 2015 bestod 85,6 procent av CIMO:s personal kvinnor. 82,7 procent av personalen hade avlagt högskoleexamen. 60,5 procent hade avlagt högre högskoleexamen. 2,9 procent hade avlagt forskarutbildning. Personalens medelålder var 45,9 år.

Arbetskraftsutgifterna var totalt ca 6,3 miljoner euro år 2015. Det genomsnittliga priset för ett årsverke var 52 650 euro. År 2015 rekryterades totalt 12 personer, varav 4 till ett ordinarie anställningsförhållande.

I 1 § i statsrådets förordning om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete föreskrivs om behörighetsvillkoren för ledningen. Behörighetsvillkoren för den övriga personalen har inte bestäms i lagstiftningen, utan den utbildning och kompetens som uppgifterna förutsätter bestäms i annonserna.

RP 80/2016 rd

Finansiering

I statsbudgeten 2016 är CIMO:s omkostnader 8 237 000 euro (29.01.03, reservationsanslag 2 år). I statsbudgeten 2015 var omkostnaderna 8 422 000 euro (minskning 2,2 procent). Enligt statsbudgeten får anslaget även användas till undervisning i och ökandet av kännedomen om finska språket och finsk kultur utomlands till ett belopp av 1 600 000 euro samt till stipendier och understöd som beviljas för student-, praktikant-, lärar-, ungdoms- och expertutbyte till ett belopp av 2 870 000 euro. Anslaget används också som nationell finansieringsandel för EU:s och Nordiska ministerrådets program.

Under momentet får det nettobudgeteras inkomster och utgifter som gäller program som finansieras av EU och Nordiska ministerrådet.

Som ett led i den strukturella reformen inom förvaltningsområdet riktades inbesparingar på 445 000 euro till CIMO åren 2014—2015. CIMO har anpassat sin verksamhet därefter bl.a. genom att minska sin personal genom pensionering.

Av den totala finansieringen som användes år 2015, dvs. 47,8 miljoner euro, var andelen ur statsbudgeten (undervisnings- och kulturministeriet) 11,8 miljoner euro, (9,2 miljoner euro i finansiering av driftskostnader och 2,6 miljoner euro kompletterande finansiering) och den utomstående finansieringens andel 36,0 miljoner euro, varav de viktigaste finansierarna var Europeiska unionen med 27,4 miljoner euro, Nordiska ministerrådet med 4,7 miljoner euro och övriga statliga bokföringsenheter (huvudsakligen utrikesministeriets utvecklingsbiståndsprojekt) med 3,1 miljoner euro. Den utomstående finansieringens andel var 75 procent av den totala finansieringen. Den totala finansieringen som användes ökade med 2,7 miljoner euro jämfört med året innan.

Stipendiernas andel av den totala finansieringen var 34,7 miljoner euro (72,6 procent).

I fråga om den utomstående finansieringen påverkas finansieringsnivån för programmen som administreras av CIMO de närmaste åren av Europeiska unionens beslut från förra året om att höja finansieringsnivån för det nya Erasmus +-programmet. Programmets budget för den kommande sjuårsperioden ökas med över 40 procent jämfört med den föregående programperioden. Under programmets tre första år ökar finansieringen långsamt, men från 2016 framåt är ökningen snabbare. För Finlands del uppskattas att budgeten ökar från ca 25 miljoner euro (2014) till ca 40 miljoner euro år 2020. En fjärdedel av stipendiebudgeten fastställs på basis av resultatet. Största delen av budgeten är s.k. genomströmmande finansiering från den programadministrerande organisationens synpunkt. När budgeten ökar innebär det ändå att arbetsmängden i anknytning till förvaltningen av stipendierna ökar. Finansieringsandelen som kommissionen riktar till förvaltningen uppskattas öka med 10—15 %.

Enligt förordningen om programmet Erasmus+ ska undervisnings- och kulturministeriet övervaka och kontrollera programmets förvaltning på nationell nivå. Ministeriet ska underrätta kommissionen och rådgöra med den i god tid innan den fattar beslut som kan ha en betydande inverkan på programmets förvaltning, särskilt vad gäller dess nationella programkontor. Undervisnings- och kulturministeriet ska ge en försäkran om verkställandet av Erasmus+-programmet där det intygas att de krav som kommissionen ställer på nationella programkontor förverkligas vid det nya ämbetsverket.

Styrning

Undervisnings- och kulturministeriet har resultatstyrt CIMO med ett resultatavtal som utarbetas vart tredje år och justeras årligen. I resultatavtalet avtalas om resultatmålen samt de till-

RP 80/2016 rd

gängliga resurserna. CIMO och undervisnings- och kulturministeriet har utarbetat ett skriftligt resultatavtal sedan 1998. Resultatavtalets form grundar sig på förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Resultatavtalet har till tillämpliga delar följt strukturen av ett resultatpris.

De senaste resultatavtalet har undantagsvis utarbetats endast för år 2016 på grund av inrättandet av det nya ämbetsverket. I övrigt har det samma utformning och omfattning som tidigare år.

Resultatavtalet rapporteras i CIMO:s bokslut. Undervisnings- och kulturministeriet ger å sin sida årligen ett ställningstagande i fråga om bokslutet. Därtill granskas genomförandet av resultatavtalet i ett möte mellan undervisnings- och kulturministeriet och CIMO i maj-juni.

I resultatförhandlingarna med undervisnings- och kulturministeriet avtalas endast om budgetfinansieringen som kanaliseras genom undervisnings- och kulturministeriet. CIMO ingår separata avtal om utomstående finansiering med bland annat Europeiska kommissionen, Nordiska ministerrådet, arbets- och näringsministeriet och utrikesministeriet. Uppdrag som står utanför resultatavtalet påverkar CIMO:s uppgifter som helhet och omfattas av resultatmål som inte ingår i resultatavtalet.

En oberoende revisionsbyrå som väljs av undervisnings- och kulturministeriet handhar årligen revisionen av EU-programmen. Undervisnings- och kulturministeriet gör gransknings- och övervakningsbesök. Om gransknings- och övervakningsuppgifterna bestäms i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) nr 1288/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av "Erasmus+": Unionens program för allmän utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott och om upphävande av besluten nr 1719/2006/EG, nr 1720/2006/EG och nr 1298/2008/EG. Undervisnings- och kulturministeriet rapporterar till kommissionen.

2.3 Ämbetsverkens ekonomiska situation

På basis av regeringens beslut om planen för de offentliga finanserna för 2016—2019 uppskattas att de totala anslagen för Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen minskar från 30,1 miljoner euro till 27,4 miljoner euro mellan 2016 och 2019. Minskningen är ca 9 % jämfört med anslagsnivån år 2016.

2.4 Internationell jämförelse

Olika länders förvaltningsstrukturer i anknytning till utveckling och främjande av utbildning och internationalisering bör granskas i förhållande till deras utbildningssystem och målsättningar. Nedan sammanfattas myndighetsstrukturerna i Sverige, Danmark och Nederländerna. Fokus ligger i synnerhet på strukturer som gäller internationaliseringen inom utbildningen, vilka även har en framträdande roll när förutsättningarna för en sammanslagning av Utbildningsstyrelsen och CIMO begrundas.

Sverige

Skolverket ansvarar för utvecklingen av utbildningen och examina med undantag för högskoleutbildningen. Skolverkets uppgift är att styra och stöda, följa upp och utvärdera kommunernas och skolornas arbete för att förbättra utbildningens kvalitet och funktionernas resultatförmåga. Ämbetsverket handhar myndighetsuppgifter, utvecklar och utvärderar utbildningen och undervisningen.

RP 80/2016 rd

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) ansvarar för utvecklingen av yrkesutbildningen efter andra stadiet. Därtill främjar MYH erkännandet av tidigare förvärvad kompetens och fungerar som nationell samlingspunkt för europeiska referensramen för examina (EQF).

Inom högskoleutbildningen har det sedan 2013 funnits ett nytt utvecklingsämbetsverk. En del av Högskoleverket som skötte styrnings- och tillsynsuppgifter samt utvecklingsuppgifter inom högskoleutbildningen, Verket för högskoleservice som tillhandahöll studerandeantagningssystem och -tjänster för högskolorna och Internationella programkontoret som främjade mobilitet och internationalisering sammanslogs till den nya organisationen Universitets- och högskolerådet UHR. UHR har utvecklingsuppgifter inom utbildningen samt uppgifter som anknyter till kvalitetssäkring och erkännandet av utländska examina. UHR ansvarar också för utvecklingen och genomförandet av högskolornas system för studerandeantagning samt för studeranderådsgivningen. UHR förvaltar registret för högskoleproven, ansvarar för EU-programförvaltningen och förvaltningen av andra mobilitetsprogram, främjar internationalisering samt bedriver forsknings- och utredningsarbete. Till UHR hör även kundtjänstuppgifter. Ämbetsverkets huvudsakliga uppgifter är utveckling av högskoleexamina, kvalitetssäkring inom högskoleutbildningen och produktion av information för statistik, uppföljning och analys i fråga om högskoleutbildningen. Ämbetsverket följer även med den internationella utvecklingen. Ämbetsverket övervakar att studenternas rättigheter förverkligas och handhar laglig-hetstillsynen.

Svenska Institutet (SI) sköter förvaltningen av lektorsverksamheten inom svenska språket (motsvarar CIMO:s UKAN-funktioner). SI marknadsför utbildningen och arbetar med Sverige-bilden, administrerar stipendieprogram avsedda för utländska studerande, informerar om praxis gällande invandring och uppehållstillstånd samt tillhandahåller information om Sverige som studieland. Myndigheten har tjänster för såväl studerande som forskare.

Danmark

I Danmark styrs utbildningen och undervisningen av fyra ministerier. Ministeriet för barn, undervisning och jämställdhet ansvarar för utvecklingen av utbildningen och undervisningen. Ministeriet ansvarar för läroplanerna för första och andra stadiets utbildning. Övriga ämbetsverk som deltar i utvecklingen och tillsynen av undervisningen är Styrelsen för undervisning och kvalitet och Styrelsen för it och lärande som är underställda ministeriet för barn, undervisning och jämställdhet.

Ministeriet för utbildning och forskning grundades 2011 och ansvarar för utvecklingen av högskoleutbildningen. Försvarsministeriet ansvarar för styrningen av utbildningsprogram som anknyter till försvaret och kulturministeriet för utvecklingen av utbildningsprogram inom kultursektorn. I anslutning till ministeriet för utbildning och forskning finns också Styrelsen för forskning och innovation samt Styrelsen för fortsatt utbildning.

För främjandet av internationalisering, bl.a. genomförandet av Erasmus+-programmet, ansvarar det självständiga ämbetsverket Styrelsen för fortsatt utbildning som är underställt ministeriet för utbildning och forskning och inrättades i oktober 2013. Ämbetsverket bildades genom en sammanslagning av Styrelsen för fortsatt utbildning och utbildningsstöd och Styrelsen för universitet och internationalisering. Vissa uppgifter har också lagts ut, såsom Cedefops ReferNet-informationsutbytesuppgifter till Professionshøjskolen Metropol.

Nederländerna

Ministeriet för undervisning, kultur och vetenskap MOCW ansvarar för utvecklingen av utbildningen. Ministeriet ansvarar för all utveckling av utbildningen från undervisningen i dag-

RP 80/2016 rd

hem, den grundläggande utbildningen, den allmänbildande utbildningen på andra stadiet och yrkesutbildningen till högskoleutbildningen. Ministeriets uppgifter omfattar även kultur, konst och offentlig vidaresändning (public broadcasting). Därtill omfattar ministeriets ansvarsområde forskning och innovationsverksamhet.

Ministeriet har totalt ca 2 500 anställda. Organisationen har tre huvudavdelningar: allmänbildande utbildning på grundstadiet och andra stadiet; högskoleutbildning, yrkesutbildning och vetenskap samt kultur och media. Av ministeriets avdelningar övervakar Inspectie van het Onderwijs kvaliteten på undervisningen på grundstadiet, andra stadiet, inom yrkesutbildningen och vuxenutbildningen. Därtill har ministeriet flera självständiga ämbetsverk, såsom:

- Central Financial Institution,
- Institute Collection Netherlands,
- National Archive,
- Government Service for Archeology, Cultural Landscape and Monuments,
- Cultural Conservation Inspection,
- Council for Science and Technology, Policy,
- Council for Education, och
- Council for Culture.

MOCW köper tjänster med anknytning till internationalisering av andra organisationer. Till exempel Cedefops ReferNet-funktioner sköts av Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO). Internationaliseringen inom den grundläggande utbildningen främjas av den självständiga organisationen Europees Platform som stöds av ministeriet. Till stöd för utvecklingen av yrkesutbildningen och vuxenutbildningen finns den självständiga konsultorganisationen CINOP med ca 150 anställda. Den får uppdrag av bland annat den nationella och regionala förvaltningen, läroanstalter och aktörer inom näringslivet. I CINOP finns ett sakkunnigcentrum för yrkesutbildningen. CINOP samordnar vissa mobilitets- och internationaliseringsprogram.

Högskoleutbildningens internationalisering och det internationella samarbetet stöds av den självständiga, icke-vinstdrivande organisationen Nuffic. Dess viktigaste avtalsparter är ministeriet för undervisning, kultur och forskning samt utrikesministeriet. Nuffics uppgift är att vara programkontor för utbytes-, praktik- och stipendieprogram. Därtill marknadsför Nuffic den holländska utbildningen och informerar om studiemöjligheter i holländska högskolor. Vidare samlar och sprider Nuffic information om den internationella utbildningsmarknaden. Nuffic fungerar som centrum för erkännande av akademiska och yrkesinriktade examina. Nuffic har en konsultativ roll i förhållande till högskolorna.

Nuffic har också verksamhet (Netherlands Education Support Offices) i strategiskt viktiga länder. Nuffic har kontor i Brasilien, Indien, Indonesien, Kina, Korea, Mexiko, Taiwan, Thailand, Ryssland och Vietnam. Kontorens viktigaste uppgift är att främja det internationella samarbetet, öka mobiliteten bland lärare och studerande samt att marknadsföra den holländska utbildningen. Nuffic samlar signaler på den utländska utbildningsmarknaden och förmedlar dem till holländska aktörer.

System och tjänster för studerandeantagning och studerandeadministration tillhandahålls högskolorna av den självständiga högskoledrivna organisationen Studielink som samarbetar med högskole- och forskningsministeriet.

Som sammandrag av den internationella jämförelsen kan det konstateras att det varierar stort mellan olika länder hur utvecklingen av utbildningen och internationaliseringen har organiserats.

2.5 Bedömning av nuläget

De olika ämbetsverken på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde har uppstått av olika orsaker. Utbildningsstyrelsen inrättades för att handha huvudsakligen myndighetsuppgifter. Bakom inrättandet av CIMO fanns behovet av att främja internationaliseringen. Utbildningsstyrelsen och CIMO är separata ämbetsverk som undervisnings- och kulturministeriet styr var för sig. I statsbudgeten är anslagen som anvisats för deras verksamhet på olika moment.

Utbildningsstyrelsen utarbetar grunderna för läroplanerna och examina, ansvarar för utvecklingen av utbildningen, främjar utbildningens resultat, följer upp anordnandet av utbildning samt sköter förvaltnings- och serviceuppgifter som separat föreskrivits och bestämts för ämbetsverket. Utbildningsstyrelsen producerar också utbildningsinformation för beslutsfattandet. Utbildningsstyrelsen kan karaktäriseras som ett ämbetsverk med många funktioner och vars uppgiftsområde är mycket brett med tanke på alla funktioner. Utbildningsstyrelsen har ett flertal internationella uppgifter och stöder främjandet av internationaliseringen på sitt eget ansvarsområde.

CIMO är en sakkunnig- och serviceorganisation inom internationell mobilitet och internationellt samarbete som verkar på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som ett självständigt ämbetsverk underställt ministeriet. CIMO:s uppgift är att främja det finländska samhällets internationalisering inom högskoleutbildningen, yrkesutbildningen, den allmänbildande utbildningen och vuxenutbildningen, arbetslivet och kulturen samt bland ungdomar. CIMO samordnar och genomför praktik-, utbytes- och stipendieprogram och ansvarar för det nationella genomförandet och informationen i fråga om Europeiska unionens utbildnings-, kultur- och ungdomsprogram. Därtill främjar CIMO undervisningen i finska språket och kulturen vid utländska universitet samt samlar, producerar och förmedlar information om internationalisering för olika intressegruppers behov.

Utbildningsstyrelsen är en riksomfattande aktör inom utbildningen och utvecklingen av den. CIMO främjar det finländska samhällets internationalisering. Bägge ämbetsverken kan anses sköta sina grundläggande uppgifter bra. Utbildningsstyrelsen och CIMO är både nationellt och internationellt kända och nätverkade organisationer. Organisationerna har en stark kompetens och expertis på sina viktigaste uppgiftsområden. Organisationerna har också uppgifter där de samarbetar med varandra. Exempel på dessa är internationalisering av den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen, rådgivning av internationella studerande, utveckling av lärarnas kompetens, produktion av statistik, indikatorer och information, utredningar och informationsutbyte, stöd till internationaliseringsprojekt samt främjande av kunskapen om den finländska utbildningen.

Alla CIMO:s uppgifter anknyter till internationalisering. CIMO finansierar internationell rörlighet och internationellt samarbete hos sina målgrupper i samarbete med nationella och internationella finansiärer. CIMO följer upp och övervakar verksamhet som finansieras, ger råd till och utbildar sina målgrupper samt producerar information och material om internationalitet. CIMO erbjuder personer som ska studera utomlands information om studiemöjligheter i ut-

landet och information om studier i Finland till utlänningar. Utbildningsstyrelsen har också uppgifter som har att göra med främjande av internationalisering och som antingen är myndighetsuppgifter (exempelvis erkännande av examina och produktion av information, nationell samlingspunkt för referensramen för examina) eller utvecklingsuppgifter som gäller utbildningens internationalisering (internationalisering av den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen, stöd till läroanstalterna och högskolorna bland annat i användningen av ECTS-, DS- och ECVET-verktygen, användning av informations- och kommunikationsteknik i undervisningen osv.). Samhällets internationalisering förutsätter att internationaliseringen syns starkare än för närvarande även i läroplansarbetet och i den allmänna utvecklingen av utbildningen.

Utbildningsstyrelsen producerar information om utbildningsutbudet och tjänster inom studerandeantagning för läroanstalter, högskolor och privatpersoner, även för sökande med främmande språk. CIMO erbjuder utländska sökande information om det finländska utbildningsutbudet och om olika sätt att söka till utbildning samt marknadsför den finländska utbildningen. Inom informationsproduktionen har Utbildningsstyrelsen till uppgift att producera information om utbildningssystemet, -politiken och -förfarandena i Finland för nationella och internationella behov, inklusive för internationella organisationer. CIMO producerar information om läget inom internationaliseringen av utbildning. Även om uppgifterna kring internationalisering vid bägge ämbetsverken huvudsakligen kompletterar varandra kan man även finna rum för att vidareutveckla dem. Sådana uppgifter är exempelvis produktionen av material som gäller det finländska utbildningssystemet och de elektroniska tjänsterna som tillhandahålls för internationella sökande. Man har utvecklat detta genom att koppla ihop elektroniska tjänster och genom att förbättra samarbetet mellan organisationerna och samarbetet med undervisnings- och kulturministeriet exempelvis i fråga om produktionen av material.

Förändringen i verksamhetsmiljön leder till nya servicebehov som inte hör till uppgifterna för Utbildningsstyrelsen eller CIMO eller någon annan aktör på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Exempel på detta är större förväntningar än tidigare på ämbetsverkens deltagande i främjandet av utbildningsexporten samt uppställandet av en helhetsmässig målsättning och aktivt deltagande i arbetet med Finlandsbilden.

På grund av svagare offentliga finanser är de viktigaste målen med statsförvaltningens strukturella och funktionella utvecklingsprojekt att tjänsterna i framtiden kan skötas effektivare och mer ekonomiskt. Målet är bland annat att avstå från överlappningar, att öka den elektroniska ärendehanteringens samt att det i synnerhet ur kundernas synpunkt ska vara enkelt och redigt att sköta ärenden.

Statsrådets och de olika ministeriernas förvaltnings- och servicefunktioner sammanslås för närvarande. Statsförvaltningens it-tjänster koncentreras till Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori. I fråga om Utbildningsstyrelsen och CIMO inleddes övergången till Valtori den 1 april 2015 så att användningen av gemensamma tjänster börjar den 1 april 2016. Utbildningsstyrelsens och CIMO:s ekonomi och personalförvaltning sköts centralt av Statens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning. Bägge ämbetsverken är också med i ekonomi- och personalförvaltningens Kieku-projekt. Systemet infördes vid ministeriet och ämbetsverk som hör till dess bokföringsenhet den 1 april 2015. Dessa förändringar påverkar både Utbildningsstyrelsens och CIMO:s egna resurser (anslag och personal). Båda organisationerna har dock fortfarande ett stort antal olika branschspecifika elektroniska system och utvecklingsbehov som gäller de elektroniska systemen. Utbildningsstyrelsen strävar efter att minska på antalet system som används. Ett av CIMO:s utvecklingsbehov är att skapa ett modernt diariesystem.

Den strukturella utvecklingen, produktivitetsförväntningarna och besparingarna har också påverkat personalantalet inom statsförvaltningen. Personalen inom statens budgetekonomi har minskat från 215 000 personer toppåret 1988 till 78 767 personer år 2014. En del av minskningen beror på att statliga organisationer privatiserats och på att universiteten blev självständiga juridiska personer. Under det gångna seklet har Utbildningsstyrelsens personalantal i enlighet med produktivetsprogrammet minskat kraftigare än CIMO:s personalantal. År 2005 var antalet årsverken vid Utbildningsstyrelsen 348 och år 2015 var de 238, varav 226 var avlönade från momentet för omkostnader. Antalet årsverken vid CIMO var 119,6 år 2005 och 118,8 år 2015. Under denna tid har stipendierna som delas ut av CIMO ökar från 22,5 miljoner euro till 34,7 miljoner euro.

Den 29 april 2014 meddelade Utbildningsstyrelsen om personalminskningar och utveckling av verksamheten på grund av besparingarna i statsekonomi. Till följd av samarbetsförhandlingarna år 2014 avslutades totalt 20 personers anställningsförhållande. Av dessa genomfördes 17 genom att anställningsförhållandet sades upp. Fram till slutet av 2015 har CIMO inte behövt göra uppsägningar.

Statens revisionsverk har i sin revisionsberättelse som gäller genomförandet av produktivetsprogrammet och dess konsekvenser fäst uppmärksamhet vid att man vid Utbildningsstyrelsen varit tvungen att minska personalen så att bortfallet inte ersatts, trots att behovet av personarbete inte blivit mindre på grund av åtgärder som ökar produktiviteten. Enligt Revisionsverket är situationer där minskningen av personalen inte grundar sig på ett minskat behov av personarbete en risk med tanke på genomslaget. Skyldigheten att minska antalet årsverken får inte leda till att de totala kostnaderna för statsekonomi blir större på grund av outsourcing än de totala kostnaderna för den tidigare verksamhetsmodellen.

Läget inom de offentliga finanserna förutsätter sparåtgärder även framöver. En del av dessa riktas till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Därmed kan man utesluta den möjligheten att Utbildningsstyrelsen och CIMO kan fortsätta sin verksamhet med nuvarande anslag för omkostnader och med nuvarande organisationsmodeller.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet med propositionen är att bilda ett nytt nationellt ämbetsverk med förutsättningar att stärka kompetensen, bildningen och vidsyntheten i det finländska samhället, att främja jämlikheten i utbildningen och en hållbar välfärd samt att stärka de färdigheter som behövs i det globala arbetslivet.

Målet är att det nya ämbetsverket kan sköta Utbildningsstyrelsens och CIMO:s nuvarande lagstadgade uppgifter och andra kärnuppgifter när verksamhetsmiljön förändras och anslagen minskar. Därtill är målet att det nya ämbetsverket vid behov kan omdirigera sina resurser och ta emot nya uppgifter. Utgångspunkten är att ämbetsverket även kan sköta utomstående uppdrag.

I det nya ämbetsverket kan Utbildningsstyrelsens och CIMO:s styrkor och kompetensområden utnyttjas bättre än tidigare. Det gäller särskilt användningen av resultaten av internationella program och funktioner i det nationella utvecklingsarbetet, och på motsvarande sätt förmedlingen av nationella utvecklingsbehov till beredningen och genomförandet av internationella program.

3.2 Alternativ

En utgångspunkt i beredningen har varit att genomförandet av de planerade besparingarna inte är möjligt med den nuvarande ämbetsverksstrukturen, utan att strukturen måste utvecklas för att trygga ämbetsverkens verksamhetsförutsättningar och för att säkerställa att deras nuvarande uppgifter kan skötas på ett ändamålsenligt sätt.

Ett alternativ för utvecklingen av ämbetsverksstrukturen är att Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO, Studentexamensnämnden och Nationella centret för utbildningsutvärdering sammanslås med Utbildningsstyrelsen den 1 januari 2017. Fördelarna med detta alternativ är att lagstiftningen som förutsätts för organisationerna som sammanslås kan beredas och organisationsförändringarna genomföras på samma gång. Risken med förslaget är dock att sammanslagningen i synnerhet på grund av den snabba tidtabellen förblir teknisk varvid man inte uppnår eller stöder målen i fråga om att effektivisera verksamheten.

Det andra alternativet är att bilda ett helt nytt ämbetsverk. I samband med inrättandet av ett nytt ämbetsverk kan man redan i definitionen av ämbetsverkets uppgifter avskaffa eventuella överlappningar. Därtill ger inrättandet av ett nytt ämbetsverk bättre och ur personalens synpunkt mer jämlika förutsättningar att skapa en ny organisationskultur. Att genomföra reformen stegvis är motiverat eftersom ovan beskrivna uppgifter och operativa mål gäller i synnerhet Utbildningsstyrelsen och CIMO. På grund av kravet om oberoende kommer ställningen i fråga om Studentexamensnämnden och Nationella centret för utbildningsutvärdering att vara anorlunda och avsikten är att nämnden och centret med sina nuvarande uppgifter sammanslås med det nya ämbetsverket närmast administrativt. I fråga om Studentexamensnämnden är det motiverat att genomföra övergången senare också eftersom man måste säkerställa att den elektroniska studentexamen kan införas utan störningar.

3.3 De viktigaste förslagen

Av Utbildningsstyrelsen och CIMO bildas från den 1 januari 2017 ett nytt centralt ämbetsverk på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som styrs av undervisnings- och kulturministeriet. Det nya ämbetsverket fortsätter Utbildningsstyrelsens och CIMO:s verksamhet. Nuvarande Utbildningsstyrelsen och CIMO läggs ned. Utbildningsstyrelsens och CIMO:s personal, uppgifter samt förbindelser och avtal samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övertas av det nya ämbetsverket. Personalens anställningsförhållande vid det nya ämbetsverket är ett tjänsteförhållande.

Det nya ämbetsverket som byggs upp av Utbildningsstyrelsens och CIMO:s funktioner blir ett ämbetsverk med utvecklings-, service- och förvaltningsuppgifter på ett brett område och med nationell och internationell verksamhet. Ämbetsverkets mål är att utveckla bildnings- och kompetenssamhället och att internationalisera det finländska samhället.

Vid övergången till det nya ämbetsverket säkerställs att det inte blir avbrott i skötseln av de nuvarande ämbetsverkens uppgifter.

Enligt sammanfattningsrapporten för ämbetsverksutredningsprojektet inom central- och regionförvaltningen (5/2015 finansministeriets publikationer) är avsikten att man till det nya ämbetsverket från år 2018 enligt moderämbetsverksmodellen ansluter Nationella centret för utbildningsutvärdering och Studentexamensnämnden jämte deras anslag enligt planen för de offentliga finanserna. Anslutningen av Studentexamensnämnden och Nationella centret för utbildningsutvärdering till det nya ämbetsverket förutsätter en regeringsproposition som bör lämnas till riksdagen under 2017.

Det nya ämbetsverket ska enligt förslaget heta Utbildningsstyrelsen. Enligt Institutet för de inhemska språken är fördelen med det att det är etablerat och allmänt känt. Namnet består av ett enda ord, och behöver inte förkortas. Av historiska skäl besitter det redan en viss auktoritet, och det är inte värt att förlora den genom att byta ut det mot ett tidigare okänt namn. En institution med det namnet kan ha både nationella och internationella uppgifter utan att det särskilt behöver betonas i själva namnet. Samtidigt är det tillräckligt vittomfattande för att man vid behov kunna tillföra ämbetsverket andra funktioner utan att för den skull behöva byta namn. Dessutom konstaterar Institutet för de inhemska språken att även om slutleden *styrelsen* fallit bort ur namnet på flera statliga ämbetsverk, så betyder det inte att man vore tvungen att lämna bort den leden. Av historiska skäl (*Skolöverstyrelsen 1869*) är det snarare kulturhistoriskt värt att bevara. Institutet för de inhemska språken konstaterar vidare att ett gott namn är lätt att uttala, artikulera, böja, förstå och komma ihåg. Det nya ämbetsverket kommer också att sköta andra uppgifter på nationell nivå än sådana som tillhör undervisningssektorn. Detta går emellertid att beakta i ämbetsverkets övriga informationsverksamhet.

I motiveringen till denna proposition används härefter på flera punkter termen "det nya ämbetsverket", så att den fortsättningsvis ska vara klar och tydlig samt begriplig. Detta gäller i synnerhet i förhållande till den nuvarande Utbildningsstyrelsen, som genom propositionen tillsammans med Centret för internationell mobilitet och samarbete ska sammanslås till ett nytt ämbetsverk.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Enligt förslaget genomförs bildandet av det nya ämbetsverket inom ramen för anslagen för driftskostnaderna för Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen samt inom ramen för statens plan för de offentliga finanserna för 2017—2020. Eventuella anslag som flyttas till ämbetsverken från tidigare år överförs till det nya ämbetsverket. Inrättandet av det nya ämbetsverket och de arrangemang som detta förutsätter beaktas i budgetpropositionen för 2017. Enligt förslaget flyttas därtill Nationella centret för utbildningsutvärdering och Studentexamensnämnden till det nya ämbetsverket från år 2018 i enlighet med modersämbetsverksmodellen och på motsvarande sätt så att anslagen enligt planen för de offentliga finanserna följer med.

På basis av regeringens beslut om planen för de offentliga finanserna för 2016—2019 uppskattas att de totala anslagen för Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO, Utbildningsstyrelsen, Nationella centret för utbildningsutvärdering och Studentexamensnämnden minskar från 36,3 miljoner euro till 33 miljoner euro mellan 2016 och 2019. Minskningen är ca 9 % jämfört med anslagsnivån år 2016.

Att genomföra de planerade besparingarna med den nuvarande ämbetsverksstrukturen skulle försvaga alla ämbetsverks verksamhetsförutsättningar avsevärt och kunde hota skötseln av deras huvuduppgifter. Genom att sammanslå ämbetsverken är avsikten att möjliggöra genomförandet av de besparingar som redan bestämts så att genomförandet av ämbetsverkens huvuduppgifter kan tryggas även under kommande år. Inga tilläggsbesparingar eftersträvas genom inrättandet av det nya ämbetsverket.

Personalen vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen flyttar till det nya ämbetsverket den 1 januari 2017. Konsekvenserna för personalen granskas i närmare detalj i kapitel 4.3.

Avsikten är att de besparingar som bestämts ska genomföras kontrollerat när ämbetsverket sammanslås så att överlappande funktioner slopas, de elektroniska systemen förnyas och tjänster görs elektroniska. Överlappande uppgifter finns närmast inom förvaltningstjänsterna och kommunikationen. Avsikten är att de nuvarande ämbetsverken innan det nya ämbetsverket inleder sin verksamhet i samarbete bedömer om man helt kan avstå från några funktioner och tjänster eller om arbetsprocesser kan göras elektroniska, automatiseras eller om man kan utveckla ärendehantering som grundar sig på självbetjäning. Samtidigt utvärderas i vilken utsträckning möjligheten att fysiskt besöka ämbetsverket för att sköta ärenden ska bevaras.

Inrättandet av det nya ämbetsverket medför inledningsvis utgifter. Dessa uppstår bl.a. på grund av utvecklingen av organisationen, sammanslagningen av datasystem och program och utvecklingen av gemensamma serviceprocesser. Ett nytt lönesystem ska också utarbetas för det nya ämbetsverket. På grund av skillnaden i det genomsnittliga priset på årsverken vid CIMO och Utbildningsstyrelsen kan övergången till ett gemensamt lönesystem ha kostnadseffekter. På övergångsperioden för lönesystemet tillämpas fullmaktförfarandet som ingår i statsbudgeten för 2016 (mom. 28.60.02). Tillämpningen av förfarandet på lönesystemet vid det ämbetsverket som nu inrättas förutsätter att man innan avtal sluts i budget- och ramförfarandet beslutar hur tilläggskostnaderna som följer av fullmakten täcks med anslagsbesparingarna för den nya organisationen som infaller efter år 2021.

Som helhet har det föreslagna nya ämbetsverket på lång sikt en bättre bärkraft och möjlighet än de nuvarande fyra ämbetsverken att flexibelt rikta sin verksamhet på det sätt som samhällets behov och förändringarna i verksamhetsmiljön förutsätter.

Sammanslagningen av ämbetsverken förväntas åtminstone inte på kort sikt ge nämnvärda besparingar i lokalkostnaderna. Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen effektiviserade sin lokalanvändning avsevärt i början av 2016 och deras lokaler motsvarar för närvarande målen för statens lokalstrategi.

4.2 Samhälleliga konsekvenser

Det nya ämbetsverket som byggs upp av Utbildningsstyrelsens och CIMO:s funktioner blir ett ämbetsverk med utvecklings-, service- och förvaltningsuppgifter på ett brett område och med nationell och internationell verksamhet. Ämbetsverkets mål är att utveckla bildnings- och kompetenssamhället och att internationalisera det finländska samhället. Det nya ämbetsverket har en viktig position och uppgift på nationell nivå i fråga om styrningen och utvecklingen av småbarnspedagogik och utbildning samt för främjande av internationalisering. Det nya ämbetsverket blir ett sakkunnigämbetsverk med ett brett spektrum, som ska betjäna olika aktörer inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde samt dessutom samhället i vidare mening.

Ansvar för skötseln av de uppgifter som för närvarande sköts av Utbildningsstyrelsen och CIMO överförs på det nya ämbetsverket, och därutöver kan det inom ramen för de resurser det anvisas ges nya uppgifter i anknytning till främjande av internationalisering samt andra uppgifter. Uppgifterna i anknytning till främjande av internationalisering kommer dessutom sannolikt att öka, eftersom man fram till 2020 har planer på att höja finansieringen av programmet Erasmus+ från nuvarande 60 procent.

Ur samhällelig synpunkt kommer det nya ämbetsverket att kunna allokera personalresurserna bättre än de inom nuvarande separata ämbetsverken för de uppgifter som vid en viss tidpunkt är aktuella och har stort genomslag. I och med att kommunikationen och samarbetet inom det nya ämbetsverket förbättras, kommer det att bli lättare att dra nytta av resultaten av den projektverksamhet och det utvecklingsarbete som idag utförs separat inom Utbildningsstyrelsen

och CIMO. Därmed förbättras möjligheterna att utveckla småbarnspedagogiken och utbildningen samt övrig verksamhet som ingår i ämbetsverkets verksamhet, vilket till denna del tryggar att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses i ett läge där de offentliga resurserna inom förvaltningen skärs ner.

Avsikten är att Utbildningsstyrelsens och CIMO:s samarbetsstrukturer med övriga myndigheter, organisationer inom det nya ämbetsverkets verksamhetsområde, utbildningsanordnare och övriga aktörer även ska kvarstå för det nya ämbetsverkets del. I ett läge där resurserna minskar, säkerställer ett arbetssätt som på bred front använder sig av samarbetsnätverk att det nya ämbetsverket står för en mångsidig expertis i beredningen av ärenden samt möjliggör ett brett engagemang och omfattande acceptans för besluten och den verksamhet ämbetsverket bedriver. Det nya ämbetsverket skapar förutsättningar för att vidareutveckla och bredda samarbetsstrukturerna.

Utbildningsstyrelsen och CIMO är myndigheter som ansvarar för allmän förvaltning och har en omfattande kundkrets. De uppgifter som de handhar gäller indirekt så gott som samtliga personer som är bosatta i Finland. Respektive myndighets kunder är sådana privatpersoner som avses i bestämmelserna och i de uppgifter som särskilt föreskrivs för dem. Dessa uppgifter och ansvaret för dem överförs på det nya ämbetsverket. Informationen och rådgivningen inom det nya ämbetsverket, till exempel angående utbildningsmöjligheter och studier i Finland, kommer att förenhetligas, vilket sannolikt medför förbättrad service för kunderna. Det nya ämbetsverket kommer att digitalisera och allmänt taget utveckla servicen så att den i högre grad utgår från ett kundperspektiv.

I syfte att säkerställa verksamhetens kontinuitet, bör man dels informera den breda allmänheten om att Utbildningsstyrelsens och CIMO:s uppgifter överförs på det nya ämbetsverket som tar över skötseln av dem, och därtill separat till Utbildningsstyrelsens och CIMO:s nuvarande samarbets- och avtalsparter. Undervisnings- och kulturministeriet ska meddela Europeiska kommissionen och Nordiska ministerrådet att det bildats ett nytt ämbetsverk och att de uppgifter dess föregångare haft i uppdrag att sköta överförs på det nya ämbetsverket. Undervisnings- och kulturministeriet ska ge en försäkran om verkställandet av Erasmus+-programmet där det intygas att de krav som kommissionen ställer på nationella programkontor förverkligas vid det nya ämbetsverket.

4.3 Konsekvenser för personalen

Personalen vid Utbildningsstyrelsen är i sin helhet anställd i tjänsteförhållande. Personalen vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO har med undantag för den högsta ledningen ett arbetsförhållande enligt arbetsavtalslagen.

Enligt förslaget ska kontinuiteten för anställningsförhållandena för personalen vid de två nuvarande ämbetsverken tryggas genom att motsvarande tjänster och uppgifter överförs till det nya ämbetsverket den 1 januari 2017. Vid överföringen av tjänsterna iakttas stats tjänstemannalagen (750/1994) samt övriga bestämmelser och anvisningar som gäller personalen.

Enligt 5 a § i den lagen föreskrivs det att i samband med omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen överförs tjänsterna och förflyttas de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Tjänstemän som utnämnts till ett tjänsteförhållande för viss tid övergår till anställning vid ämbetsverket för den tid tjänsteförhållandet varar. I samband med en omstrukturering får en tjänst överföras utan tjänstemannens samtycke, om tjänsten överförs inom eller till tjänstemannens pendlingsregion. Det nya ämbetsverket kommer att verka i samma lokaler som de nuvarande två ämbetsverken.

RP 80/2016 rd

Personalen vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO ska övergå i det nya ämbetsverkets tjänst från och med den 1 januari 2017 i enlighet med överföringsbestämmelserna i 9 § i detta lagförslag. Anställningarna i arbetsavtalsförhållande som överflyttas, ska enligt förslaget omvandlas till tjänsteförhållanden och de anställda ska utnämnas till tjänsten från och med den 1 januari 2017. Den som varit anställd i arbetsavtalsförhållande på viss tid utnämns enligt förslaget till tjänsteförhållande för viss tid för den tid som överenskommit i arbetsavtalet.

Enligt 9 § i detta lagsförslag ska även anställda vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO i arbetsavtalsförhållande kunna överflyttas och därmed övergå i tjänsteförhållande till den nya ämbetsverket, om överflyttningen sker inom ifrågavarande persons pendlingsregion eller till den.

Såväl personalen vid Utbildningsstyrelsen som vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO omfattas numera av statens tjänste- och kollektivavtal. Övergången till det nya ämbetsverket ska enligt förslaget inte innebära några förändringar i detta sakförhållande. Anställningsförhållandet för de anställda som överförs ska fortgå utan avbrott, vilket innebär att t.ex. den rätt till semester som intjänats vid tidpunkten för överlåtelsen kvarstår. Därtill beaktas tillämpningen av de bestämmelser som ligger till grund för den sammantagna längden för det anställningsförhållande som överförs. När det gäller överlappande uppgifter blir man dock tvungen att ändra uppgifterna och befattningsbeskrivningen för till exempel vissa personer som sköter serviceuppgifter inom förvaltningen.

Såväl med tanke på personalförvaltningen som den övriga verksamheten vid ett statligt ämbetsverk, är det motiverat med ett enda form av anställningsförhållanden. Samtidigt innebär det att de anställda står i jämbördigt förhållande till varandra, även om skillnaderna mellan ett tjänsteförhållande och ett arbetsavtalsförhållande inte är betydande. I det nya ämbetsverkets uppgifter ingår även utövande av offentlig makt, vilket talar för att personalen ska stå i tjänsteförhållande till ämbetsverket.

Enligt förslaget finns det emellertid ett undantag från förenhetligandet av personalens anställningsförhållanden. Det utgörs av de 15 lektorerna i finska språket och kulturen vid utländska universitet som har anställts av Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO, och som överflyttas till det nya ämbetsverket i enlighet med sitt tidigare anställningsförhållande, och därmed kvarstår i arbetsavtalsförhållande för viss tid.

Övriga arrangemang angående personalen

I statens tjänste- och kollektivavtal har man kommit överens om att vid omorganiseringar inleda beredningen av det nya ämbetsverkets avlöningssystem mellan arbetsgivarmyndigheten och löntagarorganisationerna som en del av beredningen av den övriga förändringen så snart som möjligt efter det att beslut om omorganiseringen fattats på regeringsnivå. Förhandlingarna om avlöningssystemet för det ämbetsverk som bildas genomförs enligt förslaget i enlighet med principerna för statens tjänste- och kollektivavtal. Vid förhandlingarna om avlöningssystemet beaktas bestämmelserna om säkerställande av den gamla lönen under övergångsskedet.

I och med att den föreslagna lagen träder i kraft, upphör de ämbetsverkspecifika tjänste- och arbetskollektivavtalen att gälla vid de ämbetsverk som läggs ner. Detta gäller också de nuvarande ämbetsverkens avlöningssystem.

Enligt förslaget lediganslås tjänsten som generaldirektör för det nya ämbetsverket, och man eftersträvar att tillsätta den innan lagen träder i kraft.

Företrädare för de nuvarande ämbetsverkens personal deltar i arbetsgruppen som bereder denna proposition. Det har ordnats personalmöten där man tagit upp frågor och åtgärder i anslutning till inrättandet av det nya ämbetsverket. Bägge ämbetsverken kommer också att behandla personalövergången inom sitt respektive samarbetsförfarande.

Jämställdhet mellan könen

Antalet anställda, den allmänna könsfördelningen och den inom olika kategorier inom personalen samt deras utbildningsnivå vid Utbildningsstyrelsens och Centret för internationell mobilitet och internationellt CIMO har presenterats ovan i kapitel 2.1. och 2.2.

Vartdera ämbetsverket har en stor andel kvinnor inom personalen, sammanlagt ca 80 procent. På grund av att utbildningsnivån bland kvinnor är högre, kommer det sannolikt att vara så också framöver.

Enligt regeringsprogrammet ska behörighetsvillkoren inom den offentliga sektorn ses över. Avsikten är att man på förordningsnivå inte längre ska föreskriva lika omfattande om behörighetsvillkoren enligt tjänstetitel för tjänstemännen i föredragande- eller sakkunniguppgifter vid det nya ämbetsverket som i statsrådets gällande förordning om Utbildningsstyrelsen (805/2008). Å andra sidan har inga behörighetsvillkor föreskrivits för personalen vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO, med undantag för tjänsten som direktör.

Även om bestämmelserna om behörighetsvillkoren i fortsättningen inte är lika detaljerade som för Utbildningsstyrelsens del bedöms detta inte påverka könsfördelningen vid det nya ämbetsverket eftersom andelen kvinnor bland de anställda inom CIMO är rätt hög, ca 86 procent, trots avsaknaden av bestämmelser om behörighetsvillkor för personalen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningskedan och beredningsmaterial

Utbildningsstyrelsens och Centrets för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO:s ställning eller fusionering har flera gånger varit föremål för överväganden. År 2007 tillsatte undervisningsministeriet en utredningsman för att utvärdera Utbildningsstyrelsens ställning, roll och uppgifter i en verksamhetsmiljö stadd i förändring, samt att med utgångspunkt i bedömningen lägga fram de utvecklingsförslag han ansåg nödvändiga gällande Utbildningsstyrelsen jämte övriga förslag som var påkallade angående administrationen av utbildningsväsendet och styrningen av verksamhetsområdet.

Utredningsmannen föreslog (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:46) att centralförvaltningen på utbildningens område skulle utvecklas till en enhetlig koncernstab för förvaltningsområdet (undervisningsministeriet) och en verkställande organisation (Utbildningsstyrelsen). Enligt förslaget skulle följande helheter samlas inom ramen för Utbildningsstyrelsen: 1) en nationell myndighet med ansvar för examina och läroplaner 2) ett utvecklingscenter för utbildning, undervisning och undervisningspersonal 3) tjänster gällande uppföljning av resultatmål, utnyttjande av forskningsresultat och prognostisering av behovet av utbildning, 4) informationscenter för utbildningsfrågor 5) center för internationella utbildningstjänster och personutbyte samt 6) förvaltningstjänster för utbildningsärenden.

Dessutom föreslog utredaren att CIMO ansluts till Utbildningsstyrelsen. Viktiga förslag var bland annat en strategisk koncentration av styrningen i centrala riktlinjer och färre normativa styrningsnivåer. Utbildningsstyrelsen samt dess uppgifter och behörighet, roll och organisat-

ion skulle utvecklas till ett starkt ämbetsverk som svarar för ärenden som gäller verkställighet, uppföljning och utveckling på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Utvecklingsgruppen om Centret för internationellt samarbete kring personutbyte som hade tillsatts 2007 för att lägga fram ett förslag om hur CIMO:s verksamhet, finansiering och styrning kunde utvecklas. Arbetsgruppen granskade utöver sitt uppdrag också utredningsmannens förslaget att sammanslå CIMO med Utbildningsstyrelsen. Arbetsgruppen uppskattade (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2008:16) att CIMO är en väl fungerande organisation på sitt eget uppgiftsområde, vars verksamhetsförutsättningar även i fortsättningen bör tryggas. Arbetsgruppen såg inte några betydande verksamhetsrelaterade skäl för CIMO:s del med att införliva CIMO med Utbildningsstyrelsen.

Undervisnings- och kulturministeriet inledde år 2009 i enlighet med regionaliseringsmålen i regeringsprogrammet en utredning om en fullständig eller partiell regionalisering av CIMO:s verksamhet. I utredningen hittades inga skäl för en regionalisering av CIMO, varken med avseende på verksamhetsrelaterade eller personalrelaterade synpunkter eller de ekonomiska konsekvenserna.

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte år 2010 utredare för att begrunda utvecklingen av koncernstrukturen, styrningen och finansieringssystemet på sitt förvaltningsområde så att verksamhetens kvalitet, genomslag och effektivitet skulle kunna förbättras. I utredningen (Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior 2011:6) utvärderas utvecklingsbehoven beträffande ämbetsverksstrukturen på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde i sin helhet samt styrningen, hur servicen på förvaltningsområdet produceras och vilka synergieffekter som kan uppnås på förvaltningsområdet. Utredningen fokuserar på ämbetsverken inom ministeriets förvaltningsområde, dvs. UKM-koncernen. I utredningen som blev klar 2011 föreslogs en utredning av förutsättningarna för en fusionering av ämbetsverkens personal-, ekonomi- och dataförvaltningar i fråga om CIMO, Utbildningsstyrelsens och Finlands Akademi, som alla verkar i samma lokaler.

Frågor beträffande arbetsfördelningen mellan Utbildningsstyrelsen och CIMO har även varit föremål för en utredning i anknytning till projektet angående effektivitets- och resultatprogrammet (VATU) på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Syftet med arbetet är att utkristallisera statsförvaltningens roll och uppgifter samt arbetsätt samt att främja effektivitet och resultat på förvaltningsområdet. Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde finns det två projekt inom ramen för VATU-programmet: en reform av styrningen och ämbetsverksstrukturen på ministeriets förvaltningsområdet samt ett projekt för att stödja en internationalisering.

Ifråga om stödet för internationalisering inom ramen för VATU-projektet inleddes en beredning av ärendet i syfte att tydliggöra arbetsfördelningen mellan undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och CIMO samt stärka stödet för genomslagskraften i internationaliseringen. Inom ramen för projektet kartlades eventuella överlappningar och områden som hamnat i skuggan när det gäller internationaliseringsbidrag till läroanstalter och högskolor som anvisades av Utbildningsstyrelsen, CIMO samt undervisnings- och kulturministeriet. Inom ramen för VATU-projektet granskades särskilt stödformerna som är i bruk gällande internationalisering av utbildning samt utreddes möjligheterna till samarbete i fråga om förvaltningstjänster, att öka kännedomen om den finländska utbildningen, marknadsföra den, presentera utbildningsutbudet, organisera och ta emot internationella besök, samt samla in statistik. I utredningen konstateras att de tre organisationernas internationaliseringsbidrag kan uppnå synergieffekter särskilt genom att effektivera samarbetet kring att göra de finländska skolorna kända och att presentera utbildningsutbudet samt i tjänster som riktar sig till internationella sökande. Angående information om det finländska utbildningssystemet och undervisningssek-

torn är målet att samla informationskällorna och materialen på ett och samma ställe enligt principen om en lucka där man får all service. Målet är en webbadress, därifrån man utöver presentationer av vårt utbildningssystem också kan hitta, ladda ner och läsa material, oavsett vem som producerat det. Dessutom behövs det mer samarbete och planering även i samband med inrättandet av elektroniska tjänster för sökande från utländska högskolor.

Inom ramen för förnyelsen av styrningen och ämbetsverksstrukturen beslöt man utveckla Utbildningsstyrelsens och CIMO:s strukturer och funktioner under år 2012 så att det till följd av utvecklingsarbetet skulle uppstå inbesparingar om minst 1,5 miljoner euro. Nedskärningen av anslagen genomfördes i statsbudgeten för åren 2014—2015. Då ändrade man inte på strukturerna, utan ämbetsverken anpassade sin verksamhet till de minskade anslagen.

Den 2 juni 2014 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utreda förutsättningarna för en sammanslagning av Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO. Arbetsgruppen föreslog (Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2015:5) att Utbildningsstyrelsen och CIMO bildar ett nytt centralt ämbetsverk på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Den nya organisationen fortsätter Utbildningsstyrelsens och CIMO:s verksamhet. Nuvarande Utbildningsstyrelsen och CIMO läggs ned. Den nya organisationen bildar ett starkt och brett, nationellt och internationellt erkänt utvecklings- och serviceämbetsverk som arbetar för att utveckla kultur- och kompetenssamhället och det finländska samhällets internationalisering. Det lämnades in två reservationer till arbetsgruppens förslag.

Utredningen angående ämbetsverksstrukturen för de centrala ämbetsverken (Finansministeriets publikationer 8/2014) anknöt till projektet att reformera de centrala ämbetsverken (KEHU) och innehåller en aktuell lägesbild över de centrala ämbetsverken och institutionerna som ingår i statens budgetekonomi. Utredningen innehåller också arbetsgruppens observationer, även om man inte eftersträvat att utarbeta egentliga rekommendationer om vilka åtgärder som borde vidtas.

I projektet för en utredning av ämbetsverken på central- och regional nivå (VIRSU), granskades en strukturell reform av ämbetsverken på central och regional nivå (Finansministeriets publikationer 5/2015). I projektet lades fram ett förslag om grundandet av ett nytt ämbetsverk på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, inom ramen för vilket Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen sammanslås. Inom ramen för projektet ansåg man att en sammanslagning av förvaltningstjänsterna ger möjlighet att effektivisera verksamheten och koncentrera resurser till substansfrågor. Dessutom föreslogs att Studentexamensnämnden och Nationella centret för utbildningsutvärdering med tillämpande av moderämbetsverksmodellen ansluts till Utbildningsstyrelsen. Moderämbetsverksmodellen föreslogs på grund av det höga kravet på oberoende för respektive ämbetsverk. Enligt projektets riktlinjer ska moderämbetsverket erbjuda det ämbetsverk som ansluts till det administrativ och annan service, men beslutsfattande som gäller själva saken kvarstår inom den organisation som ansluts till moderämbetsverket. Det mindre ämbetsverket får behålla sitt namn. Likaså kan ämbetsverkets moment för driftskostnader i statsbudgeten kvarstå, och det kan fortfarande ingå resultatavtal direkt med ministeriet.

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 16 oktober 2015 en arbetsgrupp i syfte att bilda ett nytt ämbetsverk på ministeriets förvaltningsområde (UKM/35/040/2015). I tillsättningsbeslutet konstateras att man i enlighet med reformen av de centrala ämbetsverken på undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde kommer att grunda ett nytt ämbetsverk, inom ramen för vilket Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO och Utbildningsstyrelsen slås samman med varandra. Arbetsgruppen fick i uppdrag att

bereda en regeringsproposition om grundandet av ett nytt ämbetsverk. Utöver tjänstemän vid undervisnings- och kulturministeriet deltog även ledande tjänstemän vid Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO samt företrädare för personalorganisationerna. I beslutet om tillsättande konstaterades att Studentexamensnämnden och Nationella centret för utbildningsutvärdering men tillämpande av modersämbetsverksmodellen slås samman till ett nytt ämbetsverk den 1 januari 2018. Arbetsgruppens sammansättning och uppgifter kommer till denna del att kompletteras längre fram.

Förslaget om inrättandet av ett nytt ämbetsverk har behandlats i samordningsgruppen för regionaliseringar, som förordade undervisnings- och kulturministeriets förslag om att inte göra någon utredning över vart ämbetsverket ska förläggas.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till regeringens proposition sändes på en omfattande remiss och publicerades på undervisnings- och kulturministeriets webbsidor i mars 2016. Det kom in sammanlagt 57 yttranden om utkastet. Remissvaren gav ett brett understöd för grundandet av det nya ämbetsverket. Kritik fick förslaget närmast av de studerandes organisationer. Även Studentexamensnämndens och från Nationella centrets för utbildningsutvärdering samt ytterligare några remissinstansers remissvar förhåll sig negativt eller reserverat till att ovan nämnda ämbetsverk med tillämpande av moderämbetsverksmodellen skulle anslutas till det nya ämbetsverket. I remissvaren oroade man sig dessutom för hur kärnuppgifterna vid såväl Utbildningsstyrelsen som Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO ska bevaras inom ramen för det nya ämbetsverket. Det fördes också fram olika synpunkter på hur sakkunskapen på olika områden bör säkerställas i sammansättningen av direktionen. I vissa remissvar ansåg man att de två ämbetsverken som ska sammanslås har olika arbetsfält och att grundandet av det nya ämbetsverket inte medför något mervärde. Å andra sidan ansåg vissa remissinstanser att det nya ämbetsverket innebär en unik chans för att skapa nätverk mellan olika aktörer och inlärningsmiljöer. I remissvaren anfördes också synpunkten att en sammanslagning av två aktörer med betydande internationell sakkunskap ger upphov till nya möjligheter. Särskilt betydelsefullt ansågs det att frågor i anslutning till internationalisering därmed även ännu starkare anknyts den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. Att ämbetsverkens sakkunskap sammanförs med varandra underlättar även särskilt utvecklingen av it-tjänster som beaktar utländska målgrupper och ger synergieffekter med tanke på rådgivning och handledning. I yttrandena ansågs dessutom att det nya ämbetsverket inklusive fusioneringen av tjänsterna ur de internationella målgruppernas synpunkt skulle te sig tydligare än två separata ämbetsverk. Utkastet till proposition skickades på remiss utan förslag till namn på det nya ämbetsverket. I begäran om utlåtande ombads remissinstanserna inte särskilt om synpunkter på den nya ämbetsverkets namn, men några svar innehöll ändå synpunkter på namnfrågan. I tre yttranden ansågs att ämbetsverket borde få ett nytt namn, som skulle vara neutralt eller beskriva hela ämbetsverkets verksamhet på ett heltäckande sätt och bidra till uppkomsten av en ny verksamhetskultur. I två av svaren föreslogs att det nya ämbetsverket ska heta Utbildningsstyrelsen.

På basis av yttrandena har flera ställen i paragraferna och i motiveringen till dem preciserats. De paragrafvisa ändringarna gällde särskilt paragrafen om det nya ämbetsverkets uppgifter samt övergångsbestämmelserna. Sammansättningen för det nya ämbetsverkets direktion, som också uppmärksammades i flera remissvar, kommer att bli föremål för en närmare beredning inom ramen för beredningen av statsrådets förordning om det nya ämbetsverket. En anslutning av Studentexamensnämnden och Centret för nationell utbildningsutvärdering till det nya äm-

RP 80/2016 rd

betsverket i vilken man utnyttjar moderämbetsverksmodellen kommer att utarbetas i en arbetsgrupp där även företrädare för dessa ämbetsverk kommer att ingå. Ämbetsverket föreslås heta Utbildningsstyrelsen, vilket motiveras i kapitel 3.3. Propositionens viktigaste förslag, i denna proposition.

6 Samband med andra propositioner

I statsbudgeten för 2017 bör budgetanslagen för de två ämbetsverkens sammanslås till driftskostnaderna för det nya ämbetsverket.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Ansvarsområde. I paragrafen föreslås bestämmelser om det nya ämbetsverkets verksamhetsområde. Utbildningsstyrelsen ska vara ett sakkunnigämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde.

Det nya ämbetsverkets verksamhetsområde samt uppgifter enligt 2 § ska långt motsvara bägge de nuvarande ämbetsverkens verksamhetsområden och uppgifter. Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde omfattar småbarnspedagogik samt utbildning från den grundläggande utbildningen till gymnasieutbildning och yrkesutbildning på andra stadiet samt fritt bildningsarbete och grundläggande konstundervisning. Bestämmelser om de uppgifter som ankommer på Utbildningsstyrelsen ingår i flera specialbestämmelser som gäller utbildning, som till exempel även högskoleutbildning. CIMO:s lagstadgade ansvarsområden för internationaliseringens del gäller undervisning, forskning, arbetslivet, kultur och ungdomsarbete. En del av verksamheten omfattar aktörer utanför utbildningssektorn, och riktar in sig på en internationalisering av ungdoms- respektive kultursektorerna, och mer allmänt medborgarsamhället.

Utbildningsstyrelsen och CIMO har olika serviceuppgifter. Utöver undervisnings- och kulturministeriet betjänar CIMO också andra ministerier och internationella organisationer i uppgifter som gäller genomförande av program och funktioner som finansierar internationell verksamhet. CIMO har i uppgift att informera samt ge råd och handledning om sitt ansvarsområde till organisationer för målgrupperna samt till privatpersoner.

Målen för det nya ämbetsverkets främjande av internationalisering fördelar sig på utveckling av undervisningen, att stödja internationell verksamhet inom sitt ansvarsområde och medborgarsamhället mer allmänt. Internationaliseringen har också ett mer omfattande inflytande på samhället utöver utbildning. Hänvisningen till ett mer omfattande samhälleligt inflytande möjliggör också en viss flexibilitet, vilket är ändamålsenligt med tanke på en uppgift som gäller en dynamisk internationell verksamhet på bred front.

Enligt paragrafens 2 mom. ska det nya ämbetsverket samarbeta med nationella och internationella myndigheter och andra sammanslutningar som bedriver och finansierar verksamhet som anknyter till ämbetsverkets uppgifter. En av det nya ämbetsverkets uppgifter ska enligt förslaget vara att fortsätta verkställigheten av sådana program och funktioner till stöd för internationell verksamhet som finansieras av multinationella och internationella aktörer. Detta förutsätter samarbete med nationella och internationella myndigheter som finansierar verksamheten samt med läroanstalter, högskolor, aktörer inom ungdoms- och kultursektorn, organisationer och andra sammanslutningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska de examenskommissioner för fristående examina, utbildningskommissioner samt examensorgan för språk- och översättningsexamina som för närvarande verkar vid Utbildningsstyrelsen fortsätta sin verksamhet i anslutning till det nya ämbetsverket. Om ifrågavarande verksamhetsorgan föreskrivs särskilt.

2 §. Uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om det nya ämbetsverkets uppgifter. Därtill ingår bestämmelser om Utbildningsstyrelsens uppgifter i flera speciallagar. En mer ingående presentation av de uppgifterna vid den nuvarande Utbildningsstyrelsens och CIMO som man avser att ska bevaras inom ramen för det nya ämbetsverket har getts i kapitel 2.1. och 2.2. i denna proposition.

RP 80/2016 rd

I den föreslagna paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser om de uppgifter som föreskrivs för ämbetsverket genom denna lag. I momentet föreskrivs också de uppgifter som ingår i gällande lag om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete. Förteckningen över dessa uppgifter i paragrafens 2 mom. ska fungera som en informativ bestämmelse som anger ämbetsverkets uppgifter i sin helhet.

Till Utbildningsstyrelsens uppgifter hör utvecklings- och förvaltningsuppgifter inom utbildningsväsendet. Den ansvarar för att utveckla utbildningen, främja goda resultat i utbildningen och följa hur utbildningen ordnas. De i paragrafens 1 mom. angivna utvecklingsuppgifterna gäller småbarnspedagogik, den grundläggande utbildningen och undervisning som förebereder för den, påbyggnadsundervisning samt morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever enligt lagen om grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och utbildning som förebereder för den, grundläggande yrkesutbildning samt handledande utbildning för den, yrkesinriktad vuxenutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande konstundervisning. Därtill ska ämbetsverket allttjämt sköta service- och förvaltningstjänsterna i anslutning till ovan nämnda uppgifter. Ämbetsverket prognostiserar det långsiktiga behovet av arbetskraft och utbildning på riksplanet.

Enligt momentets 2 punkt ska ämbetsverket främja samhällets internationalisering av samhället samt göra utbildningen och samarbetet kring den kända utomlands. I momentet beskrivs de två aspekterna på ämbetsverkets internationella verksamhet. I Finland ska ämbetsverkets internationella verksamhet vara till nytta för inte bara det offentliga utbildningssystemet, utan dessutom för en internationalisering av det finländska samhället i vidare mening. Därutöver ska ämbetsverket på bred front delta i växelverkan på internationell nivå samt i internationella nätverk och organisationer. Vidare ska det främja kännedomen utomlands om den finländska utbildningen och det finländska samhället samt bedriva annan lobbyverksamhet med vars hjälp man till exempel kan skapa förutsättningar för utbildningsexport.

Enligt momentets 3 punkt ska ämbetsverket bereda och verkställa nationella och internationella program och avtal inom sitt verksamhetsområde. Ämbetsverket ska även svara för att verkställa olika verksamheter som finansieras av multinationella och nationella aktörer. De viktigaste av dem är Europeiska unionens program, Nordiska ministerrådets program, utvecklingsprogram som finansieras av utrikesministeriet samt internationella högskoleprogram som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet. Flera finansiärer förutsätter att uppdragen och överenskommelserna vilar på en rättslig grund som skrivits in på lagnivå I synnerhet i anslutning till EU-programmen föreligger rapporterings- och andra skyldigheter som kräver att bestämmelserna om aktören på nationell nivå är exakta och att uppgifterna och ansvarsfördelningen för programmens nationella byråer och kontaktpunkter är klart definierade.

I enlighet med den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten ska ämbetsverket även ha i uppgift att svara för goda resultat och genomslaget för verksamheten på sitt område samt följa hur verksamheten ordnas. I styrningen av sitt verksamhetsområde ska ämbetsverket i sitt arbete beakta sådana aspekter som gör den resultatrikare och ökar dess genomslag. Ämbetsverket ska därtill med beaktande av vad som ovan nämnts följa upp anordnandet av den verksamhet som bedrivs på området. Resultaten främjas bland annat genom olika utvecklingsprojekt, genom att uppgifter om finansieringen och annan uppföljningsinformation förmedlas och med hjälp av de statliga läroanstalternas resultatstyrning.

I det föreslagna momentets 5 punkt framhävs särskilt tydligt bland de åligganden ämbetsverket också i allmänhet har dess skyldighet att informera om verksamheten, ge råd och handledning, eftersom det nya ämbetsverkets verksamhetsområde och kontaktyta med medborgarna

RP 80/2016 rd

och samhället är väldigt omfattande och av stor betydelse. Ifrågavarande bestämmelse ingår även i lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO.

Enligt det föreslagna momentets 6 punkt ska det nya ämbetsverket svara för resultatstyrningen av underlydande statliga läroanstalter samt av den grundläggande utbildning och annan undervisning i anslutning till den som förmedlas vid de skolhem som lyder under Institutet för Hälsa och välfärd. Till behörigheten för det nya ämbetsverket hör enligt förslaget bland annat tillsättandet av direktionerna för de statliga läroanstalterna så som det särskilt föreskrivs om detta.

Enligt det föreslagna momentets 7 punkt ska ämbetsverket ha till uppgift att sköta de uppgifter som undervisnings- och kulturministeriets bestämmer. Motsvarande bestämmelse ingår i lagarna om de nuvarande ämbetsverken.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. har man, i syfte att säkerställa informativiteten, samlat de viktigaste uppgifterna som det nya ämbetsverket ska svara för, vilka ingår i annan lag. Syftet med momentet är att explicit ange vilken omfattning och betydelse de uppgifter som det nya ämbetsverket svarar för har. Med hjälp av detta moment ska man genom denna lag om det nya ämbetsverket även få en bild av de uppgifter som anges i annan lag.

De i den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkt angivna utvecklingsuppgifterna gäller småbarnspedagogik, den grundläggande utbildningen och undervisning som förbereder för den, påbyggnadsutbildning samt morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever enligt lagen om grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och utbildning som förbereder för den, grundläggande yrkesutbildning samt handledande utbildning för den, yrkesinriktad vuxenutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande konstundervisning.

Enligt det föreslagna momentets 2 punkt ska det nya ämbetsverket svara för de datalager, -register och -system som föreskrivs eller på annat sätt fastställs för det. En myndighet får i enlighet med lagen om personuppgifter föra sådana personregister som behövs för skötseln av dess lagstadgade eller föreskrivna uppgifter, även om det inte föreskrivs särskilt om förändring av register. Ett ämbetsverk får vid behov även svara för sådana för dess verksamhet nödvändiga andra datalager och -system än sådana som innehåller personuppgifter.

Enligt det föreslagna momentets 3 punkt ska ämbetsverket producera tjänster för genomförandet av studerandeantagningar. Till exempel tjänsten Studieportalen är en servicehelhet som innehåller tjänster i anknytning till ansökan om utbildning.

Även i anknytning till de uppgifter som anges i momentets 4 punkt finns det speciallagstiftning. Till exempel finns det bestämmelser om utomlands avlagda studier och om erkännande av yrkeskvalifikationer i lagarna om erkännande yrkeskvalifikationer och om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför. Om språkexamina föreskrivs i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) och i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) samt om översättarexamina i lagen om auktoriserade translatorer (1231/2007).

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska ämbetsverkets befogenheter och uppgifter i fråga om högskoleväsendet vara mer begränsade än i fråga om det övriga utbildningssystemet. Till ämbetsverkets uppgifter hör enligt förslaget bland annat prognostisering i anslutning till kompetens- och utbildningsbehoven inom högskoleutbildningen, främjande av internationellt samarbete och den verksamhet som omfattas av program i anslutning till detta, upprätthållandet av antagningssystem för antagning av studerande, nationellt centrum för informationsutbyte i anslutning till akademiskt erkännande samt handledning, rådgivning och information

om ärenden som ingår i ämbetsverkets uppgifter. Därtill kan man även genom annan lag anförtro ämbetsverket skötseln av uppgifter som stöder den verksamhet som bedrivs vid högskolorna.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs i enlighet med 2 § 3 mom. i den gällande lagen om Utbildningsstyrelsen om undervisnings- och kulturministeriets rätt att förbehålla sig rätten att avgöra ett sådant utbildningspolitiskt viktigt ärende som annars ankommer på ämbetsverket. En situation i enlighet med momentet kunde till exempel konkretiseras i ett utbildningspolitiskt viktigt ärende där ett beslutsförslag som det nya ämbetsverket berett skulle stå i strid med lagstiftningen eller de utbildningspolitiska riktlinjer som godkänts.

3 §. *Direktion.* Det nya ämbetsverket ska enligt förslaget ha en direktion som har i uppgift att godkänna strategierna för ämbetsverkets verksamhetsområde, samt övriga ärenden av principiell vikt med tanke på verksamheten. Direktionen ska godkänna ämbetsverkets verksamhets- och ekonomiska riktlinjer samt godkänna och underteckna ämbetsverkets bokslut. Direktionens befogenheter ska enligt förslaget långt motsvara dem för den nuvarande Utbildningsstyrelsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska direktionen höras angående grunderna för läroplanerna, examina, föreberedande utbildningar och planen för småbarnspedagogik. Dessutom ska direktionen höras angående ämbetsverkets arbetsordning och utnämningen av direktörer vid ämbetsverket.

Enligt förslaget föreskrivs genom förordning av statsrådet om direktionens sammansättning, tillsättande av direktionen och beslutsfattandet i direktionen. Eftersom direktionens uppgifter samt de uppgifter som kräver direktionens godkännande och hörandet av den kan anses utgöra en betydande ärendehelhet, föreskrivs genom förordning att man vid tillsättandet av direktionen ska beakta sakkunskap inom ämbetsverkets verksamhetsområde och att bägge språkgrupperna ska vara företrädade. Statsrådet ska enligt förslaget tillsätta direktionen, där även generaldirektören för det nya ämbetsverket och en anställd vid ämbetsverket som personalen utsett inom sig ska ingå.

4 §. *Generaldirektören.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska ha en generaldirektör som ska leda verksamheten vid ämbetsverket och svara för verksamhetens resultat. Generaldirektören utnämns av statsrådet.

I 2 mom. föreskrivs det om generaldirektörens beslutanderätt. Enligt förslaget ska generaldirektören avgöra samtliga ärenden vid ämbetsverket, förutom sådana ärenden som enligt 3 § kräver direktionens godkännande. Generaldirektören kan med hjälp av arbetsordningen överföra ärenden till andra tjänstemän vid ämbetsverket för avgörande. I det föreslagna momentet ges generaldirektören rätt att i ett enskilt ärende förbehålla sig rätten att fatta beslut, trots att det enligt arbetsordningen skulle ankomma på någon annan tjänsteman att göra det.

5 §. *Arbetsordningen.* I paragrafen föreslås bestämmelser om det nya ämbetsverkets arbetsordning. Enligt förslaget ska generaldirektören fastställa arbetsordningen. I arbetsordningen bestäms ämbetsverkets organisation och i anslutning till detta också hur det leds. I arbetsordningen bestäms beslutanderätten, som även ska omfatta föreskrifter om föredragande av ärenden eller ärendegrupper för avgörande. Därtill ska arbetsordningen till behövliga delar bestämma om hur den övriga förvaltningen och verksamheten ordnas. Innan arbetsordningen fastställs, ska generaldirektören höra direktionen i detta ärende.

Det nya ämbetsverkets arbetsordning bör särskilt definiera hur Europeiska unionens Erasmus+-program och i tillämpliga delar också Europeiska unionens övriga program organi-

seras så att man i arbetsordningen konstaterar den oberoende ställning för verksamheten vid de nationella enheter som placeras vid det nya ämbetsverket.

6 §. Svenskspråkig utbildning. Såsom vid den nuvarande Utbildningsstyrelsen ska det enligt förslaget också finnas en svensk enhet för uppgifterna gällande utbildning och småbarnspedagogik på svenska.

7 §. Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen. Utöver vad som föreskrivs i 3 §, enligt vilken bestämmelser om direktionens sammansättning, tillsättande och beslutsfattande utfärdas genom av statsrådet utfärdad förordning, utfärdas också bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen genom förordning av statsrådet.

I statsrådets förordning föreskrivs om behörighetsvillkoren för direktören för en avdelning som lyder under generaldirektören eller en motsvarande verksamhetsenhet och för chefen för en enhet som lyder under den. Därtill är behörighetsvillkoren högre högskoleexamen för undervisningsråd, utbildningsråd och övriga tjänstemän i krävande sakkunniguppgifter.

Behörighetsvillkoren för generaldirektören föreskrivs i 8 § i statstjänstemannalagen (750/1994, ändrad 283/2015).

8 §. Ikraftträdande. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om tidpunkten för lagens ikraftträdande. Åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen får enligt förslaget vidtas innan lagen träder i kraft.

Enligt paragrafens 2 mom. upphävs lagen om utbildningsstyrelsen och lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete vid ikraftträdandet av denna lag. Samtidigt upphävs förordningarna som utfärdats med stöd av de lagar som upphävs. Enligt förslaget får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan den träder i kraft. Närmare preciseringar i detta avseende ingår i 10 § 2 mom. i denna proposition.

9 §. Övergångsbestämmelser som gäller personalen. Enligt den föreslagna paragrafen föreskrivs om ställningen för den personal som övergår i anställning hos det nya ämbetsverket. Frågor som gäller överföring av personalen har även tagits upp ovan i kapitel 4.3. Konsekvenser för personalen.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser om att den personal som är i tjänsteförhållande vid Utbildningsstyrelsens och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO övergår till det nya ämbetsverket. Enligt 2 kap. 5 a § i statstjänstemannalagen överförs tjänsterna och förflyttas de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Tjänstemän som utnämnts till ett tjänsteförhållande för viss tid övergår till anställning vid ämbetsverket för den tid tjänsteförhållandet gäller.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. ingår bestämmelser om att den personal som är i arbetsavtalsförhållande vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO övergår till det nya ämbetsverket. Anställningsförhållandet för en person i arbetsavtalsförhållande övergår med stöd av denna lag den 1 januari 2017 direkt i tjänsteförhållande i enlighet med statstjänstemannalagen. Den som är anställd i arbetsavtalsförhållande för viss tid ska enligt förslaget utnämnas till tjänsteförhållande för viss tid för den tid som anges i arbetsavtalet. Vad som anförts ovan ska dock inte tillämpas på lektorer i finska språket och kulturen som verkar i arbetsavtalsförhållande på viss tid vid utländska universitet och vars lönekostnader finansieras med anslag från Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO.

Paragrafens 3 mom. innehåller ett undantag från regeln att personalen vid det nya ämbetsverket ska stå i tjänsteförhållande till det. De 15 lektorer i finska språket och kulturen som anställda av Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO i arbetsavtalsförhållande på viss tid och skickats till utländska universitet ska enligt förslaget fortfarande kvarstå som anställda i arbetsavtalsförhållande på viss tid till det nya ämbetsverket. Det föreligger inte samma grunder för att ändra på anställningsförhållandet för deras del som för övriga personalgrupper. Ämbetsverket ser till ifrågavarande personers löneutbetalningar, men de verkar underställda respektive utländska universitet. Av de skäl som anförts ovan föreslås inte heller några ändringar av anställningsformen för de ca 30 lärare som är anställda av Utbildningsstyrelsen och som skickats till Europaskolorna.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs om övergången för personal i arbetsavtalsförhållande utan deras eget samtycke på motsvarande sätt som för tjänstemännens del enligt bestämmelserna i 5 a § i statstjänstemannalagen. I pendlingsområdet föreslås inga ändringar, eftersom verksamheten kvarstår i de nuvarande lokalerna.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. anses anställningsförhållandet för de personer som övergår till det nya ämbetsverket med avseende på anställningsförmånerna ha fortgått hos staten utan avbrott. Detta gäller till exempel överförandet av semestrar eller semesterpeng som ansamlats innan lagens ikraftträdande.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 mom. är en person som överförs till det nya ämbetsverket fortfarande behörig för sina uppgifter eller uppgifter som motsvarar dessa. Även om bestämmelserna i statstjänstemannalagen och -förordningen i regel räcker för att trygga ställningen för den personal som överförs, föreslås att det i denna övergångsbestämmelse explicit föreskrivs om att behörighetsvillkoren för personalen inte ska få utgöra ett hinder för den personal som överflyttas.

I syfte att säkerställa organiseringen av det nya ämbetsverket, föreslås i paragrafens 7 mom. att tjänsten som generaldirektör för det nya ämbetsverket inrättas redan från och med den 1 november 2016. Generaldirektören ska enligt förslaget ha omfattande befogenheter angående organiseringen av det nya ämbetsverket så som bestäms i 10 § 2 mom. i denna proposition. Tjänsten inrättas enligt förslaget vid undervisnings- och kulturministeriet, därifrån den vid lagens ikraftträdande överförs till det nya ämbetsverket.

10 §. Övergångsbestämmelser om inledandet av verksamheten. Enligt propositionen upphävs lagarna om de nuvarande ämbetsverken genom ikraftträdandet av denna lag, och det nya ämbetsverket inleder sin verksamhet och skötseln av sina uppgifter. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. överförs vid samma tidpunkt samtliga ärenden som är anhängiga vid de ämbetsverk som läggs ner till det nya ämbetsverket. Samtidigt överförs också de avtal och förbindelser som ovan nämnda ämbetsverk ingått och de rättigheter och skyldigheter som följer av dem på det nya ämbetsverket. Ett undantag för avtalens del utgörs av de gällande ämbetsverksspecifika tjänste- och arbetskollektivavtalen, i vilka det bland annat ingår de nuvarande ämbetsverkens avlöningssystem. Dessa ämbetsverksspecifika avtal upphävs i och med att ämbetsverken läggs ner. Det nya ämbetsverket ingår de nya avtal som behövs, särskilt ett nytt löneavtalssystem.

Genom den föreslagna paragrafens 2 mom. strävar man att säkerställa det nya ämbetsverkets organisation. Utbildningsstyrelsens och centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO ska tillsammans bereda övergången till det nya ämbetsverket. Sedan generaldirektören för det nya ämbetsverket utnämns, överförs ledningen för beredningen på honom eller henne, och de nuvarande ämbetsverken är skyldiga att bistå honom eller henne i organisationen av det nya ämbetsverket. Det nya ämbetsverkets organisation, arbetsordning och

RP 80/2016 rd

personalens placering ska enligt förslaget beredas inom loppet av år 2016. Befogenheterna för Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO för respektive ämbetsverks del kvarstår dock till utgången av år 2016. Såsom föreskrivs i 9 § 7 mom., är avsikten att generaldirektören ska utnämnas redan innan det nya ämbetsverket inleder sin verksamhet.

11 §. *Hänvisningar till lagen om utbildningsstyrelsen och lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO.* I paragrafen föreslås för tydlighetens skull att det föreskrivs att hänvisningar i annan lagstiftning till de lagar som enligt förslaget ska upphävas eller till de ämbetsverk som där föreskrivs om ska anses hänvisa till den nya lagen om Utbildningsstyrelsen och det ämbetsverk där föreskrivs om.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt förslaget föreskrivs genom förordning av statsrådet om direktionens sammansättning, tillsättande av direktionen och beslutsfattandet i direktionen. Därtill föreslås att man genom förordningen föreskriver om personalens behörighetsvillkor. Ovan nämnda förordning bifogas i en bilaga till propositionen.

Bestämmelser om det nya ämbetsverkets avgiftsbelagda verksamhet utfärdas i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten genom av undervisnings- och kulturministeriet utfärdad förordning.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. I syfte att vidta förberedande åtgärder och organisera verksamheten föreslås att man redan från och med den 1 november 2016 får utnämna en generaldirektör för det nya ämbetsverket.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt, men i övrigt får man utfärda bestämmelser om enheter inom statsförvaltningen genom förordning. Till det nya ämbetsverkets uppgifter hör sådana uppgifter och beslut vars konsekvenser utsträcker sig till privata rättssubjekt. Det nya ämbetsverkets beslut påverkar också till exempel kommunerna, men närmast till den del det gäller den utbildning som ska ordnas och undervisningens innehåll. I enlighet med den kommunala självbestämmanderätten kvarstår deras rätt att besluta över hur verksamheten struktureras. Det nya ämbetsverket har i uppgift att stödja trygghandet av medborgarnas kulturella rättigheter enligt 16 § i grundlagen. Av den anledningen är det befogat att genom lag bestämma om det nya ämbetsverket och dess uppgifter.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag om Utbildningsstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Verksamhetsområde

Utbildningsstyrelsen är ett sakkunnigämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde.

Utbildningsstyrelsen samarbetar med nationella och internationella myndigheter och andra sammanslutningar som bedriver och finansierar verksamhet med anknytning till ämbetsverkets uppgifter.

Fråga om organ som verkar i samband med Utbildningsstyrelsen föreskrivs särskilt.

2 §

Uppgifter

Utbildningsstyrelsen har till uppgift att:

- 1) utveckla utbildningen, småbarnspedagogiken och det livslånga lärandet, sköta service- och förvaltningsuppgifter med anknytning till dessa samt prognostisera kompetens- och utbildningsbehoven,
- 2) främja samhällets internationalisering och kännedomen om den finländska utbildningen och den finländska utbildningens samarbete utomlands,
- 3) bereda och genomföra program och avtal inom sitt verksamhetsområde,
- 4) främja goda resultat och genomslaget inom sitt verksamhetsområde samt följa hur verksamheten ordnas,
- 5) informera och ge råd och handledning inom sitt verksamhetsområde,
- 6) sörja för resultatstyrningen av de statliga läroanstalter som lyder under ämbetsverket,
- 7) sköta de uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer.

Utbildningsstyrelsen ska dessutom i enlighet med vad som föreskrivs annanstans i lag:

- 1) besluta om grunderna för och andra föreskrifter i fråga om läroplaner och examina inom den utbildning som omfattas av dess verksamhetsområde samt planen för småbarnspedagogik,
- 2) ansvara för de datalager, dataregister och datasystem som behövs för dess lagstadgade eller på annat sätt beslutade uppgifter,
- 3) producera tjänster för genomförandet av studerandeantagningar,
- 4) sköta uppgifter med anknytning till erkännandet av studier som avlagts och yrkeskvalifikationer som förvärvats utomlands samt till språk- och translatorsexamina.

För högskolornas del har Utbildningsstyrelsen dock i uppgift att endast sköta de prognostiseringsuppgifter som anges i 1 mom. 1 punkten, de uppgifter som anges i 1 mom. 2—3 punkten och 5 punkten samt de uppgifter som anges i 2 mom. 2—4 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet får förbehålla sig rätten att avgöra ett sådant utbildningspolitiskt viktigt ärende som annars ankommer på Utbildningsstyrelsen.

RP 80/2016 rd

3 §

Direktion

Utbildningsstyrelsen har en direktion som har i uppgift att:

- 1) godkänna strategier som hänför sig till ämbetsverkets verksamhetsområde samt avgöra andra för verksamheten principiellt viktiga ärenden,
- 2) godkänna riktlinjerna för ämbetsverkets verksamhet och ekonomi,
- 3) godkänna och underteckna ämbetsverkets bokslut.

Direktionen ska höras om grunderna för läroplaner, för examina, för handledande utbildningar och för planen för småbarnspedagogik samt om ämbetsverkets arbetsordning och utnämningen av direktörer.

Bestämmelser om direktionens sammansättning, tillsättande av direktionen och beslutsfattandet i direktionen utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Generaldirektör

Utbildningsstyrelsen har en generaldirektör som leder verksamheten vid ämbetsverket och svarar för verksamhetens resultat. Generaldirektören utnämns av statsrådet.

Generaldirektören avgör de ärenden som hör till ämbetsverket, om inte något annat föreskrivs eller bestäms i arbetsordningen. Generaldirektören får förbehålla sig avgörandet av ett sådant ärende som enligt arbetsordningen ska avgöras av någon annan tjänsteman.

5 §

Arbetsordning

Bestämmelser om ämbetsverkets organisation, ledning och beslutanderätt samt ordnandet av förvaltningen och verksamheten i övrigt utfärdas i arbetsordningen som fastställs av generaldirektören.

6 §

Svenskspråkig utbildning

Vid Utbildningsstyrelsen finns en enhet för uppgifter inom den svenskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken.

7 §

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

RP 80/2016 rd

Genom denna lag upphävs lagen om utbildningsstyrelsen (182/1991) och lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO (951/2008).

9 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalen

Bestämmelser om ställningen för den personal i tjänsteförhållande som finns vid Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO finns i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Den personal som är anställd i arbetsavtalsförhållande vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO övergår vid ikraftträdandet av denna lag till Utbildningsstyrelsen (*det nya ämbetsverket*) som personal i tjänsteförhållande. Anställda i arbetsavtalsförhållande för viss tid övergår vid ikraftträdandet för denna lag till det nya ämbetsverkets tjänst i tjänsteförhållande för viss tid för den tid arbetsavtalsförhållandet gäller.

De lektorer i finska språket och kulturen som är anställda vid Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO övergår dock till det nya ämbetsverket i arbetsavtalsförhållande för viss tid för den tid personens arbetsavtalsförhållande för viss tid gäller. De lärare vid Europaskolorna som är anställda vid Utbildningsstyrelsen övergår till det nya ämbetsverket i arbetsavtalsförhållande för viss tid för den tid personens arbetsavtalsförhållande gäller.

En person i arbetsavtalsförhållande får överföras utan eget samtycke om överföringen sker inom eller till personens pendlingsregion. Med pendlingsregion avses ett område enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Anställningsförhållandet för den personal som överförs anses med avseende på anställningsförmånerna ha fortgått hos staten utan avbrott.

En person som överförs till det nya ämbetsverket är fortfarande behörig för sina uppgifter eller uppgifter som motsvarar dessa.

En tjänst som generaldirektör för det nya ämbetsverket inrättas vid undervisnings- och kulturministeriet från och med den 1 november 2016 och överförs till det nya ämbetsverket vid ikraftträdandet av denna lag.

10 §

Övergångsbestämmelser som gäller inledandet av verksamheten

De ärenden som är anhängiga vid Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO överförs till det nya ämbetsverket vid ikraftträdandet av denna lag. På det nya ämbetsverket övergår vid samma tidpunkt också ovan nämnda ämbetsverks avtal, med undantag för ämbetsverkets specifika tjänste- och arbetskollektivavtal, även de ovan nämnda ämbetsverkens förbindelser samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa.

Utbildningsstyrelsen och Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO ska tillsammans, och sedan det nya ämbetsverkets generaldirektör utnämnts, under dennes ledning utarbeta en arbetsordning för det nya ämbetsverket samt ordna förvaltnings-tjänsterna och andra stödtjänster så att det nya ämbetsverket kan inleda verksamheten vid ikraftträdandet av denna lag.

RP 80/2016 rd

11 §

Hänvisningar till lagen om utbildningsstyrelsen och lagen om Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO

En hänvisning någon annanstans i lag till lagen om utbildningsstyrelsen eller lagen om centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till denna lag. Vad som annanstans föreskrivs om Utbildningsstyrelsen eller Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO gäller efter ikraftträdandet av denna lag Utbildningsstyrelsen.

Helsingfors den 19 maj 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Statsrådets förordning

om Utbildningsstyrelsen

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av lagen om Utbildningsstyrelsen (___/2016):

1 §

Tillsättande av direktionen

Statsrådet tillsätter direktionen för Utbildningsstyrelsen för en bestämd tid samt utser direktionens ordförande och högst 13 andra medlemmar. Medlemmar i direktionen är därutöver generaldirektören och en person som ämbetsverkets personal väljer inom sig för direktionens mandatperiod. Den sistnämnda medlemmen har en personlig ersättare. Direktionen väljer inom sig en vice ordförande.

När direktionen tillsätts ska det ses till att båda språkgrupperna blir företrädda och därtill ska sakkunskapen på ämbetsverkets verksamhetsområde beaktas.

Utbildningsstyrelsen fastställer arvodet för medlemmarna i direktionen.

2 §

Beslutsfattande i direktionen

Direktionen är beslutför när mötesordföranden och minst sex andra medlemmar är närvarande.

Vid direktionens möten avgörs ärendena vid meningsskiljaktighet med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller som beslut den åsikt som mötets ordförande har omfattat. Vid val avgörs saken dock genom lottning.

Direktionen fastställer närmare bestämmelser om handläggningen av ärenden inom direktionen.

3 §

Behörighetsvillkor

Behörighetsvillkor för direktören för en avdelning som lyder under generaldirektören eller en motsvarande verksamhetsenhet och för chefen för en enhet som lyder under den eller tjänstemän i motsvarande tjänsteställning är högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde samt i praktiken visad ledarförmåga.

Behörighetsvillkor för undervisningsråd, skolråd och andra tjänstemän i krävande sakkun-
niguppgifter är högre högskoleexamen och förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde.

Tjänstemän som är placerade vid enheten för svenskspråkig utbildning och småbarnspedagogik ska förutom föreskrivna kunskaper i finska dessutom ha sådana kunskaper i svenska som fordras av tjänstemän i ett svenskspråkigt ämbetsdistrikt.

RP 80/2016 rd

4 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2017.